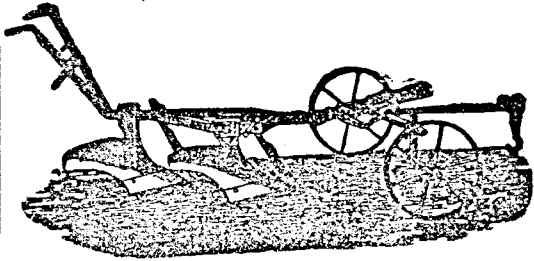

ERDÉLYI GAZDA

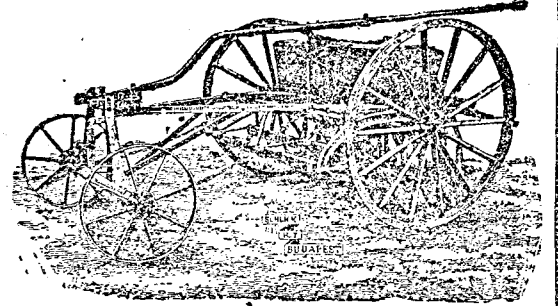

AZ

„ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET“

VÉDNÖKSÉGE ÉS FELÜGYELETE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYRÉSZI

Telefon sz. 468.

MEZŐGAZDASÁGI ÉS HÁZTARTÁSI

Telefon sz. 468.

ÁLLANDÓ GÉP- ÉS ESZKÖZ-KIÁLLITÁS

— Kolozsvártt, a sétatéren —

Ez év március 10-én megnyílt
és nyitva lesz október 31-ig mindennap!

A kiállítás célja:

az erdélyi részek gazdaközönségének mindennemű mezőgazdasági és háztartási gép- és eszközszükséglete beszerzésénél való támogatása,

tájékozása, a szolid cégekkel közvetlen kapcsolat létesítése s a személyes megtekintés útján való rendelés által a csalódások elkerülésének előmozdítása. A mezőgazdasági háziipari készítmények értékesítésének elősegítése.

A kiállítás tárgyai:

a) Mindennemű mezőgazdasági gépek: **Ekék, vetőgépek, boronák, hengerek; kapáló, kaszáló és aratógépek; cséplőgépek, rosták, osztályozók, súlymérők; malomszerkezetek; rétöntözési, talajjavítási, állattenyésztési, tejgazdasági, szőlő és borgazdasági, erdőszeti, gyümölcsészeti, kertészeti, baromfitenyésztési, méhészeti, selyemtermelési, halászati és más gazd. mellékágazati gépek, felszerelések, eszközök és anyagok.**

b) Háztartási gépek és eszközök. (576.)

c) Mezőgazdasági házi ipari készítmények.

===== A kiállítók elsőrangu, szolid gyárak és készítők! =====

A KIÁLLITÁSI IRODA A LÁTOGATÓ GAZDAKÖZÖNSÉG ESETLEGES MEGRENDELÉSEIT OTT A HELYSZÍNÉN FÖLVESZI ÉS AZONNAL A KIÁLLÍTÓ CÉGHEZ JUTTATJA!

Az „E. G. E.“ tagjai és az „Erdélyi Gazda“ előfizetői a legolcsóbb árakból is engedményekben részesülnek.

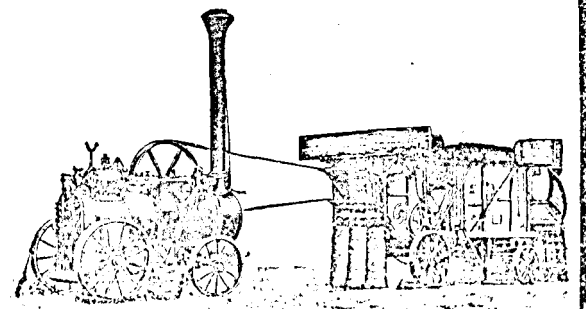
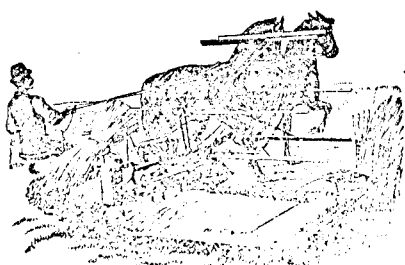
Bővebb felvilágosítást ad kívánatra szóval

a helyszínen, vagy levélben:

ÉBER ISTVÁN kiállítási intéző.

Kolozsvártt,

Deák Ferenc-u. 11. sz.

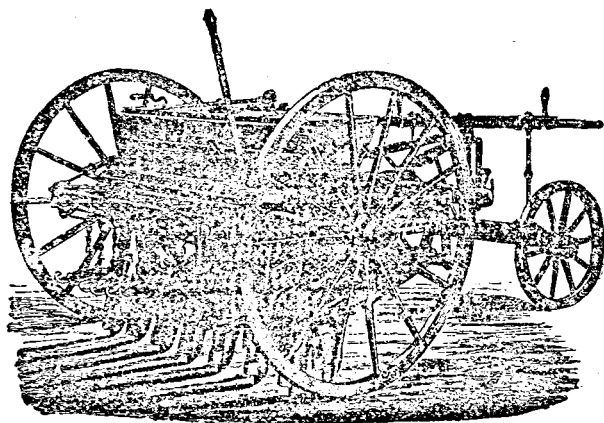
Telefon sz. 468.

Telefon sz. 468.

Tavaszi idény.

1900. párisi kiállítás jury-tagja.

Tavaszi idény.

Kühne E.

gazdasági gépgyára

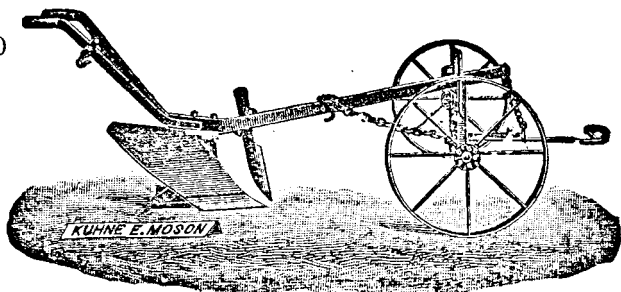
Mosonban.

(Alakult 1856.)

Ajánlja a jelenlegi idényre: **SACK-rendszerű ekéit, 2—3-vasú ekéket legjobb kivitelben, LAACKE-féle híres szántótöld- és réthoronát, hengereit és extirpátorokat.**

Hirneves sorvetőit:

(590.)

„Hungaria Drill“ meritő-rendszer sík vidékre,
„Mosoni Drill“ toló-vetőrendszer hegyes vidékre.

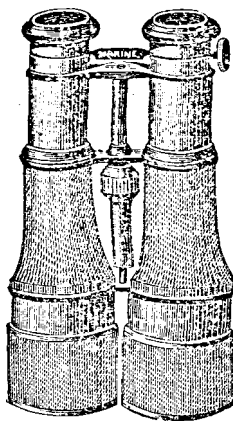
Főraktár: BUDAPEST, VI. kerület, Váci-körút 57/a. szám.

CALDERONI ÉS TÁRSA, Budapest,

IV., Váci-utca 10. szám.

IV., Kis-Hid-utca 8. szám.

Gazdaságokban nélkülözhetetlen műszerek.

Aneroid légsúlymérők középfinom és finom művezetellel, Higanyszálos légsúlymérők, Maximal-minimalhőmérők, melyen leolvasható a volt leghidegebb és legmelegebb, valamint a jelen hőfok, Mérőláncok rectificációval, Aczél-mérőszallagok vaskereszten, Szőgtűző korong, Üvegház-hőmérő, Fagyjelző-hőmérők, Zivatarjelső-hőmérők, Szoba-hőmérők, Kazal-hőmérők, Pincze-hőmérők széles beosztással, Meleg-ágy-hőmérők, Keverék-hőmérők, Burgonya mérleg, Eső-mérők mérőhengerrel, Hygrometer (nedvmérő), Lambrecht-féle nedvmérő, Hitelesített szesz mérők, Hitelesített cukormérők, Kappeler-féle tejmérők, Soxleth-féle tejmérő hőmérővel, Wagner-féle bormérő üvegből, Alambic Salleron készülék, a bor szesztartalmának meghatározására, Szög-

tűkrök, Tábort, mezei és színházi látcsövek, Fényképezési készülékek, Legújabb Zeiss-féle távcsövek, Szemüvegek és orrcsüptetők.

(593.)

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

„Diadal“ Zab-Vetőmag

eladó:

Deutsch Adolf

terménykereskedőnél

Gyulafehérvár.

A zab ára q.-ként ab Nagy-Szeben: 12 korona. Minta megtekinthető és szivességből a rendelés is közvetítettetik e lap kiadóhivatalánál. (Kolozsvár, Deák F.-u. 11. sz.) (578.)

Haszonbérbe adó birtok.

Kolozsmegyében a Sztánai vasuti állomástól egy-óránnyira levő Kis-Petri községben és határán Gróf Triangi Assenzioné szül. Kaáli Nagy Irma tagosított birtoka 1902. év április hó 24-től kezdve több évre **haszonbérbe kiadó.**

A birtok áll körülbelül 20 hold belsőségekből, 470 hold szántó, kaszáló és legelőből és 139 hold erdőből.

Értekezni lehet Molnár Sándor ügyvéd irodájában Kolozsvárt, külmonostor-utca 11a. szám.

(601.)

Tölgymakk

nemkülönb mindenféle **erdészeti fa cserje és gyümölcsmagot** ajánl a **MAGY. MAGPERGETŐ GYÁR** Faragó Béla Zala-Egerszegen; minden kiállításon kitüntetve, legutóbb **Párisban ezüst éremmel.**

Árjegyzék bérmentve. (562)

Eladó

Magcsiráztató 12-féle magra.

Ára 15 korona.

Bővebbet a kiadóban.

Elsőrangú műkiállítás. (366.)

VILÁG PANORÁMA

KOLOZSVÁR, R. k. status-palota.

Belépő díj: 20 kr., gyermekjegy: 10 kr.

Nyitva van mindennap délelőtt 9-től, este 10 óráig.

Minden hétre új műsorozat.

Ezen a héten:

A francia Riviera.

Mentone. Monte-Carlo. Monaco. Nizza.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KOZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11 SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Adalékok a székelykérdéshez. <i>Puskás Jenő.</i>	141
Az állandó gazdasági gépkiallításról. <i>I. Irsay József</i>	142
A budapesti tenyészállatvásár. <i>i.</i>	143
Az „örökös búza”. <i>Albisi Béla.</i>	144
Komlótermelés a Hargitta alatt. <i>Simó Mátyás.</i>	145
A zöldségmagvak veteményezése. <i>Csérer Gyula.</i>	145
Kisebb szakközlemények	145
Irodalmi szemle:	
Könyvismertetés. <i>Betegh Lajos.</i>	146
Egyleti élet.	
Közgyűlési meghívó	146
Kormányintézkedések	146
Vegyes közlemények	146
Üzlet, forgalom:	147
Hirdetések.	

Adalékok a székelykérdéshez.

Sajnos, de igaz, hogy a székelységben a társadalmi összefüggés elernyed, a közügyek iránti érdeklődés csakis azon esetben nyilvánul, a mikor képviselő választások vannak. Hogy máskor a népnek úgynevezett vezetői lelkiismeretbeli kötelességüknek tartanak a nép javára szolgáló intézmények támogatását: arról jobb hallgatni. A sok példa közül, mely önkénytelenül tollamra jön, csak egyet említek fel ennek regisztrálására. Van Gyergyóvidékének egy gazdasági irányu felső népiskolája, melyet 1872-ben létesített az akkori közoktatásügyi kormány azon célból, hogy a leendő földmivesek elsajátítsák a helyesebb gazdálkodási elveket. Sok szegény különben parlagul maradt, székely fiu nyert ez intézetben kiképzést, nyert életpályát és azok, kik gazdáknak saját birtokuk mellett a községekben maradtak, ma a községek vezetői s ha minden gazdasági ismereteket nem is tudnak a jelenlegi ugar gazdasági rendszer miatt alkalmazni, de látszik az ő földjükön az okszerűbb művelés és látszik állatjaikon a helyes tenyésztési és táplálási elvek eredménye. Ezen intézet Alfalu községtől örökhaszonbérbe vett 28¹/₂ kat. holdon folytat a vidéknek legmegfelelőbb takarmányváltó gazdasági rendszert. A talajt csak igen nagy befektetés és fáradsággal lehetett művelhető és termő állapotba hozni, mert birtokbavétel előtt agyagot ástak e helyről a községi lakosok és helyenkint a felső talajt elhordatták és folyó mellett lévén, annak következtében a földje mocsarassá vált, minthogy tavaszi áradások alkalmával a folyó a területet elönti. Most, midőn már példányképpül szolgálhat ezen gazdaság a vidéken alkalmazandó helyes gazdasági rendszernek: a község úgynevezett vezetői, hogy visszakaphassák a most már jövedelmezőbb birtokot, elkövetnek mindent, hogy ez intézetet megsemmisítsék, a tanulókat a belépéstől elriasztják, hogy azt tüntethessék fel, hogy ez intézet jelen irány mellett nem életképes.

Ezen eset is mutatja, hogy mennyire nem helyesen fogják fel az intéző körök hivatalukat, hogy akkor, midőn ezen gazdaságilag legelmaradottabb vidéken minél több szakoktatási intézetet kellene szerezni, még a meglévőnek is nyakát akarják szegni. Az ország minden megyéjében gazdasági ismétlő iskolák felállítására törekednek, sőt a törvény is kimondja ennek kötelező voltát és ime nálunk, az egész vármegyében alig van 2-3 gazdasági ismétlő iskola. Pedig a székelykérdés alapos tanulmányozói mindnyájan meggyeznek abban, hogy megtanítandó a székely kispazda a földnek okszerűbb, belterjesebb művelésére és kihasználására.

Hogy a tanultak és látottak jó nagy részét a székely kisbirtokos saját gazdaságában is alkalmazhassa: ahhoz első kellék, hogy a birtokok tagosítva legyenek. Már is nagyon el van pánthkázva a székely kisbirtok és napról-napra jobban eldarabolódik örökösödés, eladás, árverés stb. által. Mi lesz így csak egy nemzedék múlva is? Van olyan kisbirtokos a Székelyföldön nem egy, hogy 10 hold földje 50 darabban van szétszórva, sokszor félnapi járóföldre egyik a másiktól. A legtöbbnek átlag 600 öles egy földje, de nagyon sok a 2 és 3 száz öles földek száma is. Elképzelhető, hogy mennyi föld van a művelés alól kivonva a barázda és határvonalak által is ily elaprózott darabocskák között, hátha még hozzáteszük, hogy a földeknek csak fele áll évenként művelés alatt. Csoda-e, ha a székely gazda birtoka után nem tud megélni és napról-napra csak az adóssága szaporodik?

A multkor rámutattam arra, hogy a birtokrendezési munkálatok hosszadalmassága mily nagy kárt okoz a birtokosságoknak s hogy mennyire visszariasztja népünket a tagosítástól. Még egyet kívánok erre nézve felémlelni. Vidékünk egy községe a birtokrendezési munkálatokra regálé-kárpótlásban kapott mintegy 70 ezer koronáját felajánlotta, gondolván, hogy ha elég nem találna is lenni; nem sokat kell majd pótolni hozzá. Most jól lehet még a munkálatok nincsenek befejezve, minden adókorona után 16 korona birtokrendezési költség van kivelve. Honnan fizesse meg az adósságba merült székely kisbirtokos ezen nagy terhet? Még ezideig nincs nagy kivándorlás vidékünkéről, de megvagyok győződve, hogy ehez hasonló terhek összezúzzák népünket vagyoniilag és itt is lesz nem ki, hanem elvándorlás.

Szükség van a birtokok rendezésére, de módját kellene találni annak, hogy a költségek mérsékeltesse.

Nézetem szerint a székelység megmentési akciója két irányban kell haladjon. A jelenre és a jövőre vonatkozólag.

A jelenlegi nemzedék megmentésére szükséges volna az, hogy most még nagyrészt népünk kezén levő, de rövid lejáratu kölcsönök által, tulterhelt birtokok e terhektől olcsóbb törlesztéses kölcsönök által mentessenek meg. Hogy a birtokrendezések gyorsabban és kevesebb költséggel vitessenek keresztül. Hogy a rendezettebb birtokokon a vidékeknek legmegfelelőbb gazdasági rendszerek állítsanak be, a mi végett a különböző vidékeken mintagazdaságok létesítenek. Végül, hogy a többnyire kellően ki nem használt dús havasi legelők modern tejgazdaságok berendezése által kellően értékesítenek.

Nem ajánlottam semmi újat, a mit már

Jobb és

megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a minőket

➡ 27 év óta ➡

Mauthner

Ödön

csász. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN,

VII., Rottenbiller-utca 33. szám,

VI., Andrassy-ut 23. sz.

szállit. (28.)

*Legmegbízhatóbb vetőmagvak
beszerzésére ajánljuk a
Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét
Budapest V. alkormányutca 31.*

a székely állapotokat figyelemmel kísérők észre ne vettek volna, de erős hitem, hogy itt, az ország ezen legkeletibb megyéjében minden más bajok hamar eltűnnek, ha a fentebbiekben segítve lesznek.

Mi történjek a jövő biztositására?

Ha nincs illetékes helyeken tudomásuk, hogy mi foly nálunk a közös erdő és legelő helyekből birtok-arány szerint minden birtokost illető jogoknál adás-vevésénél: szeretném, ha gyenge hangom minél szélesebb és magasabb körbe eljutna. Miként lehetséges, hogy e tudatlan emberek a közösből kapandó jutalékokat a birtoktól elválasztva örökösén eladhassák? Nem tudom megengedhető e ez törvényeink szerint, de azt látom, hogy élelmes kereskedők ilyen közösből kapandó illetmények minden oly holdjáért, mit az aránytábla feltüntet, 10—20 koronát fizetnek. Ilyképen összeszednek 100 holdat és azt kiméretik a közönsnek hagyott területből. Mi lesz ennek következménye? Az, hogy a közös erdő és legelő területek megszűnnek. A kisbirtokos osztály tönkremegy, mert majd százszoros áron kell barmának legelőt, fázó családjának tüzi-fát vennie. A 48-as idők előtt független, szabad székelynép majd lesz jobbágy, zsellér, vagy még annál is rosszabb: lesz szocialista, kivándorló.

Ime, ez a jövő képe, ha gyors és erélyes intézkedés meg nem gátolja a jogvásárlásokat, mert naponta száz meg száz jog-eladó szerződés kötődik. Tudok esetet, hogy egyes emberek az ítéletben több hold arányrész van kitüntetve, holott tényleg talpalatnyi földje sincs. Pénzt kínálnak érte, eladja és ez által megfosztatik a közös erdőhöz és legelőhöz való jogától az, ki tényleg bírja a birtokokat.

Ezen vidéket kellene iskolákkal elárasztani bőven, hogy a hazájához hű és azt századokon át védő székelység ne hulljon el az élet harcában. A legtöbb községben nem képesek a fennálló iskolák befogadni a tanköteleseket. Ismerek községet, a hol 3 elemi iskola és 7 tanító van és mégis a tanköteleseknek csaknem felét fel kell évenként menteni az iskolázás alól, az iskola- és tanítóhiány miatt. El lehet képzelni a jövő képét, mert bizonyos, hogy a tudás fegyverével ellátott nemzedék és népfajta el fogja nyomni azt, mely elég szerencsétlen volt az iskolázás hiánya miatt társaitól elmaradni s ez által mintegy a pusztulásra predestináltatni.

Historiai tapasztalat, hogy a tudatlan nép hamar kifosztatik vagyonából, a vagyonát vesztett legnemesebb fajta nép is gyorsan elaljasodik és másnak lesz rabslolgájává.

Ideje volna tehát, hogy a helyi hatóságok a nép érdekében ne csak hivatali köteleseiket teljesítsék, hanem a népművelő munkálatokat kézbevéve: teljes erővel igyekezzenek népünk anyagi és erkölcsi megmentésére. Ha a hatóságok ilyen irányu munkálkodásukat megkezdik, bizonyosan felébre az elernyedt önbizalom s meglesz a kellő fogékonyság a helyzet javítására szolgáló jó tanácsok iránt.

Ideje volna, hogy a megyei és községi különböző alapok ne a nép zsirját szívó takszékpenztárak részvényeseit gazdagítsák, oda helyeztetvén be, mint jelenleg, hanem vagy-megyénként alapítandó központi hitelszövetkezetbe, vagy az országos központi hitelszö-

vetkezetbe. vagy egy székely földhitelintézet megalakításra helyeztetnének el.

Nagyon igaza van J. L. úrnak, hogy a különböző gazdabizottságok csak papiroson léteznek. Még csak gyűlésekre se hívják őket össze, pedig ezeknek volna hivatásuk, hogy ellenőrizzék a községi és közbirtokossági földbirtokok, legelők mi módoni kezelését; ellenőrizzék, hogy a legelők túl ne terheltessenek, hogy az apaállatok helyesen takarmányoztasanak, hogy a községben összeirt anyaaállatok számának megfelelő összegek a tenyészállat-alaphoz befolyjanak, intézkedik, hogy a szükséges apaállatok meglegyenek stb stb. Kérdem hol működnek ezen gazdabizottságok? Vidékünkön, legalább ezideig, csakis a járási állatorvos által láttam az egész bizottságot képviselni. Így történhetik meg aztán, hogy az anya-állatok összeírása csak nagyon a valószínűséghez közelít, az apaállatok közül a dőfősek és idősebbek is bent hagyatnak, a minek mind a köztenyészet és a nép vallja kárát. Bizony rosszul van így a gazdák érdeke megőve! Arra volnának hivatva e bizottságok, hogy a gazdák valódi érdekeit megvédjék, ha kell, magukkal a gazdákkal szemben is.

Nagyon kevés figyelemre méltatták ez ideig a helyi hatóságok a gazdákat és a mezőgazdaságot, pedig a gazdák képezik társadalmunk alapját és nagy többségét a Székelyföldön is.

Puskás Jenő.

Az állandó gazdasági gépkiallításról.

Megnyílt az E. G. E. gépkiallítása a hirdetett — rendes időben. F. hó 10-én d. e. 11 óra után nyitotta meg egyesületünk fáradhatatlan buzgóságu és nagyérdemű elnöke. Szívesen szoktuk meg — minden jeles alkalommal — lelkes és lelkesítő szavait. Tudjuk, hogy minden szavát szívén szűri keresztül és megannyiszor mint a »erdélyi gazdának« áll előttünk. De most, mikor az annyi munkával és fáradtsággal létesített, oly sok utánjárást igénylő, a kezdet minden nehézségével küzdő — intézményről volt szó: feszült figyelemmel és mondva ideges nyugtalansággal vártuk a szót, mely irányt adjon és kételyeket oszlasson el. Nézzük ezt a tömörségében is ékesen szóló elnöki megnyitót a mint szöveget.

Rámutatott arra, hogy az E. G. E. védnöksége és fölügyelete alatt álló gépkiallítás kettős célnak van hivatva megfelelni. Az egyik az, hogy a gazdáknak ebben a válságos helyzetében, mikor a jövedelem már alig fokozható, legalább a beszerzési, befektetési költségek csökkentessenek, a másik az, hogy az ipar, a kereskedelem olyan egy helyen lehessen képes áruait összeállítva bemutatni, a hol azt a gazdák megláthatják, célszerűségükről meggyőződhetnek. Akadtak hangok, melyek ebben az intézményben a kereskedelem ellenségét hirdették, holott nyilvánvaló, hogy a kereskedők támogatása nélkül létre sem jöhetett volna. Minek hirdetni tehát az antagonizmust, mikor a kiál-

lítás a gazdák szükségletének kielégítésére irányul, de ugyanakkor az ipar és különösen a magyar ipar érdekeit is szolgálja. Hogy ez a cél csak az iparosok és kereskedők jóakarata, a gazdák támogatásával érhető el, az természetes. A gazdák itt megjelent nagy száma, az érdeklődő kiállítók jelenléte bizonyíték a jóakarata és érdeklődés mellett. Köszönetét fejezi ki a nagyméltóságú földm. miniszternek, a ki Szentkirályi Ákos dr. igazgatóval képviseltette magát és mint minden közcélú intézményt, ezt is jóakaratu támogatásában részesíti, köszönetét fejezi ki Kolozsvár város iránt, a mely az állatkiallítás helyiségeit a gépkiallítás céljaira átengedte, a megjelent gazdáknak, a kiállító gyárosoknak és kívánja, hogy az teljes mértékben, a köz-, a gazdák- és gyárosok érdekeinek mindenkor megfeleljen.

Nézzük csak, kik hallgatták és helyeselték végig ezeket a szép szavakat s akkor egy hatalmas ptogramot lát maga előtt Erdélyi gazdaközönsége, és egyuttal látja igaz érdemét »alapszabályaink« 3 §. h. pontjának.

Dr. Szentkirályi Ákos a földm. miniszter megbízottja, Barcsay Domokos, Barcsay Tamás, Lészai Eerenc, Teleki Ádám gr., Szecsey István, Béli Ákos gr., Béli Ferenc gr., Fridrik Géza áll. jószágfelügyelő, De la Motte Arthur, Rónay Gyula százados, Béli Kálmán gr., Kornis Viktor gr., Bánffy Ferenc br., Cséser Lajos, Br. Bornemisza Elemér, Nagy Dezső, Rázsó Imre, Tulogdi Samu, Réti János, Göllner Béla, lov. Fehrentheil Frigyes, Weiniss Károly, Szeredai Aladár, Németh András, Fekete N. Béla városi tan. Baintner Imre dr., Száva Gyula, Wolsky Viktor, Horváth-Tholdy R. gróf, Montbach Jenő, Száva Károly, Gyárfás Benedek, Gruner Lipót, Matskási Pál, Eöry Tivadar, Br. Wesselényi Béla, Ritter Gusztáv, Kolozsvári János, Ferenczy Lajos, Székula Ákos, Nagy Albert stb.

De nem elmélkedem. Én, mint egyik igénytelen tagja az E. G. E.-nek hiába vállalkoznám aranyhidat építeni az agrárius elemek és a legmerkantilisabb szélsőségek között. Csak a frissen kiporondozott utat taposom és magamnak számolok a körsétával, a mit gazdatársaimnak tettem és teszek. És ha érdekelné az »Erdélyi Gazdát« s nagyra-becsült olvasóközönségét — velem jó ismét a körsétára.

Huszonhét csoport immár készen áll. Van sok — mult kiállítási — ismerős, van sok új személy és tárgy. Gyönyörűséggel szemléltük a hazai, kétszeresen a helyi — kolozsvári szolid és versenyképes tárgyakat és anyagokat. Hazafiúi büszkeséggel tekinttünk a nagy világ versenyében már sok-

A M. KIR. POSTA ÉS TÁVIRDA SZÁLLÍTÓJA.

TELEFON SZ. 412.

Bernáth Ede Sándor

Kerékpár, Varrógép Raktár és Mechanikai műhelye

Kolozsvár.

Az összes világhírű bel- és külföldi kerékpárok és varrógépek, azok felszerelése és egyes részeinek állandó nagy raktára és javító műhelye. Árúimért 5 évig felelek. (529.)

SÁRGA KRISTÓF

fehérnemű és vászonraktára,

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca (Belközép) 3. szám.

Valódi Linoleum és Cocos futószőnyeg. Dus választék divatos férfi- és női ingek, mindenféle szabású alsónadrágok, valódi franczia fehér és színes len-batizt zsebkezdőkből. Ferdinand Richter-féle Rumburgi-, Créas-, Irlandi és Hollandi lenvásznak. Francia satin, creton, oxford és madapolán ingszövetek és ingbetétek. Mindennemű férfi, női és gyermek téli alsó ruhák. Nagy raktár szőnyeg, paplan, pokrócz és matrácokban. Elvállal kiházasítást vagy magán szükségre kívánt mindenféle fehérneműk pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik. (530.)

Valódi késmárki lendamaszt asztalnemű 25% gyári áron alól kapható. (531.)

Bagosy és Társa építőmester

építési irodája

Kolozsvárt, Jókai-u. 7.

szám alatt.

Elvállalnak minden e szakmába vágó munkálatok, valamint tervezetek, költségvetések és becslések elkészítését.

(531.)

szor kipróbált — általánosan ismert cégek címere és ügybuzgó képviselőire.

Az »Alfa Separator Részvény-Társaságtól« a szerényen, de nagy szorgalommal munkáló Fehér Ferenc (viharágys), mulakatosunkig; a Mc. Cormick és M. K. Államvasutak Gépgyáráig, Simonffy Istvántól — Kalmár Zs.-ig; magyar vitorlavászon és kendergyártól Léber Gyula hasznos anyagjáig; az állami gazdaságok produktumaiból, az apatini kosárfonók szövetkezetének kedves tárgyáig — az mind kell a magyarnak. Aztán most ez március 10-től október 31-ig, mint egy nyitott könyv ott áll az igénylő gazdák előtt és megtalálja minden kereső, a mit keresett és felelősséget vállal az intézőség a gyárossal együtt a közvetlen érintkezéssel.

Amit láttam és hallottam, régi és sokszoros várakozásomban, teljesen kielégített. A jelentkezések még mind folynak, van üres hely is, sorba betelik; aztán minden gazda igényeit kielégítendi. Amint magamnak számolok látogatásomról, kérem gazdátársaimat, alkalmilag tegyenek egy sétát és lássák, nézzék meg ők is, amit én. S akkor cselekedjenek bölcs belátásuk szerint.

Én a magam részéről, ha egyedül lennék is, köszönettel adózom a gondoskodó E. G. E.-nek, hogy az eszmét fölszínre hozta és meg is valósította. Az intézőknek, hogy lóttak, futottak, jártak-keltek és még sem fáradtak, míg ezt a célt el nem érték. A résztvevőknek, kiállítóknak édes hazánkban és annak határain túl, — kik nem kimélték fáradságot és költséget, hogy hozzánk közelebb férjenek. Vajha egyeseknek, kisebb és nagyobb testületeknek, a magyar kormány, államnak és uradalmaknak támogatása, vásárlása után — ne lenne hiábavaló egyiknek se fáradsága.

Az eszmei oldal is meg tisztul. Túl lép a magyar élelmesség határait a körülmény, hogy a »Kalmár« nagy rostája fogadja az érkezőt. Legalább a kinek fogalmi zavarosak, ventilációt kap; a kinek szándékai nem tiszták, a konkoly választón elhullanak; és a kit sárga irigység terhelne, megtakarodik a polyvától.

Ördögkeresztúr, 1901. március 11.

I. Irsay József,

A budapesti tenyészállatvásár.

Az O. M. G. E. f. hó 10 és 11-én tartotta meg XVIII-ik tenyészállatvásárját. A felhajtás közepesnek mondható, de már a múlt évinél is gyengébb volt. Különösnek találjuk ezt éppen most, mikor a gazdatársadalom óhajtásai — hogy ne mondjuk: követelése — nagy hullámokat vernek fel szóban és írásban.

A régi írás pedig ezt mondja: „segíts magadon, az isten is megsegít.“ A régi írásnak ezen szavai azonban úgy látszik, feledésbe

mennek lassankint s mi csak várjuk, óhajtjuk, vagy ha kell hát hangosan követeljük, hogy cseppenjen már, csurogjon már valahonnan valami. Csak az a baj, hogy az ilyen forrásokat rendszerint hétfejű sárkányok őrzik s a kösziklábokból csak a mesebeli királyok tudtak erőt adó forrásokat fakasztani.

Ebből pedig mi azt a tanulságot vonjuk le, hogy nem csak beszélni, várni, óhajtani és követelni kellene, hanem tenni is szükséges volna valamit. Ez a valami pedig éppen ezekkel a tenyészállat-vásárokkal szemben nem lehetne más, mint az, hogy ezek érdemük és fontosságuk szerint támogattassanak. Végre is, ezek a vásárok a gazdaközönség javáért rendeztetnek s első sorban ennek a közönségnek kell ezeket még esetleges megterheltes esetén is támogatni. Igaz, hogy mezőgazdáink és birtokosaink nagyrésze felettebb érzi a mai válságos helyzet súlyát, de mikor az ember válságos helyzetbe jut, ebből nem a panaszok áradata és a közönyösség emeli ki, hanem a fokozott tettvágy, a megfeszített munkásság és a kínálózó előnyök megragadása, a szükséges intézmények teljes kifejlesztése stb. teszik őt ismét akcióképesé, életerőssé.

Mi, a kik ezen tenyészállatvásároknak csaknem mindenikét láttuk és véleményünket a látottak alapján szoktuk megalkotni s azt minden tartózkodás nélkül ki is szoktuk mondani, most is teljes őszinteséggel mondjuk, hogy gazdaközönségünk önmaga ellen vét, ha ezt a nélkülözhetlen intézményt elhanyagolja és már is sokat vétett a saját érdekei ellen, azáltal, hogy fejlődését odaadó támogatásával nem biztosította. Ha az állam évről-évre meghozza a maga áldozatait, a méltó viszonzása ennek más nem lehet, minthogy a gazdaközönség is álljon ki a sikra és részvételével biztosítsa ezen vásároknak további jó hírét és fejlődését.

Dijakban és egyéb kedvezményekben a most lefolyt vásáron nem volt hiány. Hétezer korona díj állott rendelkezésre, melyből 6000 koronát az állam és 1000 koronát a főváros közönsége adott.

A magyarfajta szarvasmarhák *alföldi jellegű csoportjára* három bika-díj (700 korona), *erdélyi jellegű csoportjára* két bika-díj (600 k.), volt kifizetve.

A pirostarka fajtáknál a *Simmenthal-berni* fajtára négy bikadíj (700 k.), egy tehéndíj (200 kor.) és egy üsződíj (250 k.) tűzetett ki.

Pinzgauer és *möllthali* fajtákra három bikadíj (400 k.), a *borzderes* fajtákra szintén három bikadíj (400 k.), egy tehéndíj (200 k.) és két üsződíj (200 k.) lett kifizetve.

A *finomgyapjas merinó-juhok* csoportjára hat kosdíj (560 k.), a *fésűsgyapjas juhok* csoportjára három kosdíj (220 k.) és három anyadíj (180 k.) értékben jelöltetett ki, míg a *húsos és tejelő juhokra*, valamint a *keresztezésekre* három kosdíj (220 k.) és két anyadíj (130 k.) irányoztatott elő.

A sertések csoportjánál a *hazai kondor* fajtára három kandíj (310 k.) és két kocadíj (130 k.) értékben, a külföldi fajtákra pedig három kandíj (240 k.) értékben tűzetett ki.

Ezek mellett a székesfőváros három tiszteletdíja 500—300—200 koronában állapított meg. Rendelkezésre állott tehát 52 díj.

Felhajtatott 13 alföldi jellegű bika és 2 üsző, továbbá 3 erdélyi jellegű bika.

A tisztavéri Simmenthali csoportban volt 85 bika, 7 tehen és 1 üsző, vagyis összesen 93 állat.

Pinzgaueri és möllthali fajtákból nem volt bemutatva egy darab sem.

A simmenthali keresztezések és bonyhádi tájfajták csoportjában tenyésztők által kiállított 29 bika, 5 tehen és 15 üsző. Ezen kívül két kereskedő bemutatott 2 bikát és 22 tehenet.

Borzdereseket három tenyésztő és egy kereskedő mutatott be. A tenyésztők 11 bikát, 3 tehenet és 1 üszőt, a kereskedő pedig 4 bikát és 30 üszőt.

A *finomgyapjas juhok* csoportjában nyolc tenyésztő 111 darabot, a *fésűsgyapjasok* csoportjában 7 tenyésztő 133 darabot, a *húsjuhok* csoportjában 3 tenyésztő 40 darabot, a *fejős juhok* csoportjában pedig egy kereskedő 8 darabot mutatott be.

Hazai kondorsertéssel két tenyésztő jelent meg, bemutatván 34 darabot, angol húsertést pedig három tenyésztő hozott 17 darabot.

Ime a tenyészállatvásár anyaga, mely számra nézve elég tekintélyesnek tűnik fel, de minőség tekintetében eltekintve az egyes nagyobb és elsőrendű tenyészetek anyagának kivételével sok kívánni valót hagyott fenn.

Az egyes tenyészetek szakszerű méltatásába most nem bocsátkozunk, hiszen gazdaközönségünk nagyobb vonásokban ismeri már azokat. Kiemeljük azonban, hogy a magyar fajta csoportban a Gáspár József királyhalmi erdélyi jellegű bikáinak csontozata, mellkasbősége és izmossága a közepes tápláltság mellett is előnyösen kivált a jól tartott alföldi jellegű bikák közül, noha a Draskovich Iván gróf és Pallavicini Sándor örgróf bikái is jellegzetes s jól fejlődött állatok voltak.

A simmenthaliak között természetesen a Széll Kálmán kiváló tenyészete vezetett, de nyomon követik ezt az özv. Döry Vilmosné, az Ordódy Pál és a Wolf testvérek elsőrendű tenyészetei. Burger Pálnak különösen Legyes nevű bikája tűnt fel, míg hazarészünkből Pus-kás Béla törzskönyvezett szép kis tenyészete keltett feltűnést s hogy ez a feltűnés valódi volt, annak bizonyosságául szolgál az a tény, hogy annyi kiváló tenyészet mellett az első tehéndíjat ő hozta el Citrom nevű tehenével.

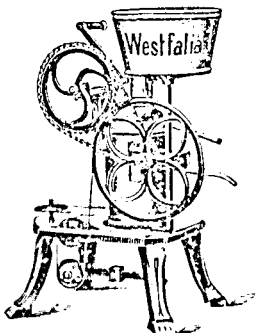
A simmenthali keresztezések és bonyhádi tájfajták csoportjában Somssich Imre és Zichy János grófok tehenei tűntek ki, de a nagy számban kiállított bikák között is volt néhány kiváló példány, melyeket még ahhoz értők is könnyen összetéveszthetnének az eredeti tiszta fajtákkal.

A borzderesek csoportjában a Kohner Zsigmond tenyészeteiben kiválóan szép példányokat láttunk s nekünk úgy tűnik fel, hogy néhány év teltével ennek a fajtának kiváló szerep jut szarvasmarhatenyésztésünk fellendítése körül.

A juhok és sertések csoportja a megszokott féleségeket foglalta magában s amint látszik, ezeknél most már arra irányul a tenyésztők törekvése, hogy az elért jótól és tökéletestől vissza ne essenek.

Díjjal a következő tenyészetek lettek ki-tüntetve

1. *Magyar fajta*. 1. Magyar alföldi jellegű: I. bikadíj 400 korona gróf Draskovich Iván, Bátor nevű bikájáért. II. bikadíj 200 korona gróf Draskovich Iván, Zsándár nevű bikájáért.

A legjobb tejfőző-gép a
„WESTFÁLIA“ Separator
GÁL BÉLA Budapest, V. Váci-körut 76.

Tejfőző-gépek, Vajköpülő-gépek, Vajgyuró-gépek, Tejgazdasági eszközök, Tejzállító kannák stb.

Telefon 12—41. Árjegyzékek díjtalanul és bérmentve küldetnek.

Elismerő oklevelet nyert: örgr. Pallavicini Sándor csoportos kiállításáért.

2. *Erdélyi jellegű állatok közül*: I. *bikadíjat*, 400 koronát, Gáspár József nevű bikájáért.

3. A *simmenthali csoportban*: I. *bikadíjat*, 300 koronát és a fővárosi tiszteletdíjat özv. Döry Vilmosné Ktonopol nevű bikájának. II. *bikadíjat*, 200 koronát, gróf Festetics Vilmos Gunár nevű bikájának. III. *bikadíjat*, 100 koronát, Ordódy Pál Orbán nevű bikájának.

I. *bikaborjúdijat*, 100 koronát, Wolff testvérek Fickó nevű bikájának. II. *üsző-díjat*, 100 koronát, Sárdi Somssich Imre Narancs nevű üszőjének.

I. *tehéndíjat*, 200 koronát, Puskás Béla Citrom nevű tehenének.

Szell Kálmán miniszterelnöknek, a ki versenyen kívül állított ki, köszönetét nyilvánította a bizottság.

B) *Hazai tájfajták*: I. *tehéndíjat* 200 korona, gróf Somsich Imre Kedves nevű tehené. II. *tehéndíjat* 100 korona gróf Zichy János Róka nevű tehené. III. *tehéndíjat* 50 korona Kéhl Lajos Plimi nevű tehené.

I. *üsződíjat* 100 korona, Veszprémi püspökség Kincsem nevű üszője.

Elismerő oklevelet kaptak Kohn Samu és József, Neubauer testvérek.

A *borzderesek csoportjában*. I. *bikadíjat*, 200 koronát és a fővárosi tiszteletdíját Kohner Zsigmond és Kohner Adolf dr. Istók nevű bikájának.

I. *tehéndíjat*, 200 koronát, ugyanazok Fátol nevű tehenének

A *juhcsoporthoz*. (I. *Finom gyapjas merino*.) I. *hosdíjat*, 200 koronát, gróf Károlyi László kosainak. II. *kosdíjat*, 100 koronát, gróf Károlyi Mihály kosainak. III. *kosdíjat*, 50 koronát, Dréher Antal kosainak. IV. *kosdíjat*, 50 koronát, gróf Széchenyi Antal kosainak.

I. *anyadíjat*, 100 koronát, gróf Berchtold Lipótné anyajuhának. II. *anyadíjat*, 70 koronát, gróf Károlyi László anyajuhának. III. *anyadíjat*, 40 koronát, gróf Károlyi Mihály anyajuhának.

Dicsérő oklevelet nyertek: Döry Vilmosné, gr. Sprinzenstein Arthur és gr. Zichy Nándor tenyésztői. Budapest székesfőváros tiszteletdíját gr. Károlyi László kollekciójának ítélte oda a bizottság.

2. A *fésűsgyapjas csoportban*: I. *kosdíj*, 100 korona, báró Königswarter Hermann kosainak. II. *kosdíj*, 80 korona, Skublics örökösök kosainak. III. *kosdíj*, 79 korona, örgróf Pallavicini Sándor kosainak. IV. *kosdíj*, 50 korona, gróf Herberstein Albert kosainak.

I. *anyadíj* 80 korona, Skublics örökösök juhainak.

A keszthelyi gazdasági tanintézetnek, Rozenfeld Henriknek, versenyen kívül kiállított tenyésztéseért, *elismerő oklevelet* ítélte meg a bizottság.

1. A *húsjuhok csoportjában*: I. *kosdíjat* 100 koronát lov. Biedermann Rezső kosainak, II. *kosdíjat* 70 koronát gr. Herberstein József kosainak, II. *kosdíjat* 50 koronát br. Hornig Károly kosainak, IV. *kosdíjat* 50 koronát lovag Biederman Rezső kosainak. I. díjat nem adták ki. II. díjat 100 kor. Rósa József kollekciójának.

Elismerő oklevelet nyertek Rósa József és Kornstein Testvérek.

2. *Külföldi fajtánál*. I. díj 100 koronát Pfaff György kollekciójának, II. díj 80 korona gr. Herberstein Albert kollekciójának, III. díj 60 korona Szécsy Illés kollekciójának.

Elismerő oklevelet nyert Pfaff György.

A vásár forgalma értesülésünk szerint a 100,000 koronát meghaladta. j.

Az „örökös búza.”

Az „Erdélyi Gazda” ez évi első számában fenti címen közlemény jelent meg Csonotos Miklós úr tollából, mely bár röviden adta elő, de igen helyes alaphól kiindulva, a túlsok búza termesztésének kevésbé jövedelmező voltát van hivatva vázolni. Szembe van vele állítva a repce az ő 13—14 frtos árával.

Távol van tőlem, hogy talán cikkiró úrral gazdasági polemiába bocsátkozni volna szádékom, pláne ilyen hosszú idő múlva, de épen most a felvetett téma mindig igen nagy jelentőségű, mérvadó lehet egy gazdaság terméseredménye és így jövedelmezőségére is, és mert ennél fogva közérdekű tárgy — gondolom — jó lesz a dolgot kissé közelebbről is vizsgálni, mielőtt még esetleg valaki örökös buza, vagy örökös repce termesztésére határozná el magát.

Mi termesztettünk repcét épen a magas piaci ártól elcsábítatva, így hát nem gondoljuk, de pozitív adatokból tudjuk is, mi ad több jövedelmet: ha őszintén szólunk egyik sem jövedelmez valami briliánsul.

Legelőbb is csak azt vagyok bátor megjegyezni, hogy okszerű kezelés mellett — a repce soha sem vethető búza helyett hanem igen is búza előtt.

Nem helyettesítheti pedig a repce a búzát semmi megengedhető alapon, egyfelől, mert repcét csak az olajgyár és a balha fogyaszt, míg buzakenyeret az egész emberiség használ, már pedig ha a magas repce-árak csábítására minden gazda felhagy az örökös búzával (és ebben épen jobb hírű gazdáink járnak elől) hát biz én nem tudom mi lenne a búzafogyasztó közönségből?

Nem vethető pedig a repce búza helyett már azért sem, mert az sehoggy sem illeszhető be egy rendszeresen kezelt gazdaság — rendszeres vetésforgójába.

Ma már elismeri majd minden gazda, még az is, ki hazulról hozott elveinél fogva nem barátja semmi teoriának, hogy sem sok repcét, sem sok búzát, sem sok tengerit, szóval egy terményből sem természetesen sokat, sokkal többet, mint egy másikkól (még talán lóheréből sem) hanem igenis — *kellene* vetni minden terményből egyenlő területet, ezt kívánna a rendes vetésforgó.

De mitől jó a rendes vetésforgó? A cél ma az, azt vetni, a mi ma jól fizet és ha a föld valamikor beadja a kulcsot — az már akkor lesz.

Hogy a talaj mindig jó termőerőben maradjon, hogy lehetőleg egyenlő terméseket és ebből kifolyólag lehető egyenlő jövedelmet is adjon, kell hogy a termesztett növények egy bizonyos sorrendben következzenek egymás után, mivel a különböző növények különböző tápanyagokat vonnak el a talaj tápanyagtartalmából testük felépítésére és mivel egyik, a másiknak szintugy előkészíti a talajt és annak felvehető tápanyagait szinte elődolgozza a másik részére. És ezen elv — hosszas tapasztalaton alapuló tény, pl. a lóhere — mint légenygyűjtő növény felhalmozza a talajban a légeny tartalmát, és ezért lesz legtöbbnyire kitűnő búza, különösen tavaszi — a lóher után — és rendszeren gyenge árpa, mert az árpa nem igényel annyi légenyt.

Igy hát egyik kulturnövényünk sem szoríthatja ki — igazságszerint a másikat, hanem igenis — megelőzheti, avagy követheti azt.

Nem helyettesítheti a repce a búzát már azért sem; mert azok kell, hogy egymást kövessék, vagyis a rendes forgóban, hol búzát is, repcét is természetesen, volna a rendes forgó ez, 1. Ugar, 2. Repce 3. Búza stb., így aztán van repce is, búza is, meg más termény is.

De hogy rendszeres vetésforgó nélkül a talaj termőereje sokáig fenn nem tartható, sem trágyával, sem műtrágyákkal az oda nem vihető, a hol valaha állott, az ma már bebizonyosodott dolog, beigazolták a tények. — Pedig édes jó Istenem! mily elkeseredett harcot folytatunk a föld termőerejének végleges kimerítésében! a mi pedig előbb-utóbb bizonyosan megfogja magát boszulni, hisz máris nehezen küzdünk a gazdasági válságos helyzettel, a mit egyéb okokon kívül, a rendszer nélküli művelés és a növények aránytalan termesztése okoz.

Hogy a búzának alacsony az ára, sok állati és növényi ellensége van, hogy nagy

jövedelmet nem ad, ez sajnos, de tény, de — és épen ez áll a repcénél is, van annak is ellensége elég, balha, kifagyás és ki tudja hány és épen, mint a jelenlegi repcénknél is, melyet már az őszszel megdézsmált, nem az őszi balha, hanem az özöndék hernyó alakja a mely miután az egész faluban tönkre tette a káposztát, neki fogott a mi repcénknek és azt alaposan megrongálta.

A repce jobb művelést, apróbb szántást, jó talajerőt kíván, a mely tám-erők, ha mind megvaannak és egyéb kívánt körülmények is kedveznek, gyönyörűen diszlik. a mely jó élő növénye a buzának, mely repce pedig már megkapta azt, és utána 2 szántásba a búza jól vethető. A repce nagy gyökérzete a talajt lazává teszi, korán lekaszálltatván, gyomoktól irtja a talajt és dús levélzetével sok tápanyagot vevén fel a körlégből, nem használja ki a búzának szükséges tápot, szinte könnyebben felvehetővé teszi azt a búza számára. Mint ilyen lehet igen jövedelmező, igen hálás kulturnövény és sokszor az is, de búza előtt és nem búza helyett.

Azonban a számok legjobban beszélnek, mi természetjük a repcét is, a búzát is, és tényleg elért eredményeinkből indulva ki elfogadjuk jó kulturnövénynek, jól jövedelmező terménynek a repcét, mert mentől többféle takarmányt természetesen valaki, ha egyik nem sikerül, sikerül a másik, elfogadjuk azt kitűnő előveteménynek a búzatermesztésnél, de kedvéért a búzát még akkor sem szorítjuk ki, ha a repce még magasabb árakkal csábítgatna is.

Nekünk mult évben volt 60 kat hold repcénk és hasonlitsuk össze ennek jövedelmezőségét magas ára mellett, 60 hold búzatermésünkkel alacsony ára mellett, az eredmény után mi nem hagyunk fel az örökös búzával.

A 60 hold repceből 25 hold nagyon jól nézett ki, 35 hold gyengébb volt és ebből 8—10 hold egészen gyenge.

A mi jól nézett ki abban sok volt a vadrepce (midőn egyszer egy kollegámmal erről beszéltem, azzal vigasztalt: nem baj, úgy is kihull a rostán, — és ki is hullott, de nem 13 frtért) a mi látszatra közepes volt, az adott legtöbbet, és a mi gyenge volt, az volt legszébb mag, így a jövedelem számításnál tekintetbe kell venni, hogy átlag gyenge repcénk volt, ámde a búza is igen gyenge volt, és így az összehasonlítás egyenlően gyenge terményekkel történik és pedig a repce magas és a búza alacsony ára mellett.

Termett 60 holdon 90 m. mázsa repcénk, kirostálva, a melynek ára 12 frton eladva 1080 frt.

M e g n e v e z é s	Bevétel		Kiadás	
	frt	kr.	frt	kr.
90 mmázsa repce eladásából befolyt à 12 frt	1080	—	—	—
Kaszálás 80 napszám à 60 kr.	—	—	48	—
Gyűjtés, hordás (igás erőt nem számítva) 164 napszám à 35 kr.	—	—	57	40
Cséplés (lóval nyomtatva és ezt semmibe sem számítva alkalmazott 100 napszám rostálással együtt	—	—	35	—
Vetőmag holdanként 8 kl. = 480 klgr. à 12 kr.	—	—	57	60
Összesen	1080	—	198	—
Kiadást levonva	198	—	—	—
Marad haszon 60 h. repcénél vagyis holdanként 14 frt 70 kr.	882	—	—	—

Búza:

60 hold búza termése à 5½ mmázsa = 330 mmázsa à 6 frt 40 kr.	2112	—	—	—
Vetőmag 72 mm. à 6 frt 40 kr.	—	—	460	80
Aratás holdanként 5 frt	—	—	300	—
Hordásnál napszám holdanként 1 frt	—	—	60	—

Csésplésnél napszámos holdan- ként 1 frt	--	--	60	--
Összesen	2112	--	880	80
Kiadást levonva	880	--	--	--
Marad haszon 60 h. búzánál	1231	20	--	--
vagyis holdanként 20 frt 50 kr.				

Tehát többet adott a 6 $\frac{1}{2}$ frtos búza a 12 frtos repcénél — holdanként 6 frt 80 krral.

Nem számítottam a földhaszonbért, nem az ígás erőt, a szántást, boronálást, az mindkettőnél egyenlő lévén, nem változtat az összehasonlításon semmit, az sem lehet ellenvetés, hogy repcénk nagyon gyenge lehetett, mert bizony az 5 $\frac{1}{2}$ mázsás búza is nagyon gyenge.

A tényleg elért eredmények után mi aligha fogunk valaha búza helyett repcét vetni, de búza előtt lehet, hogy talán mindig.

Ne helyettesítsük hát egyik magas áru terménnyel sem a nyomott áruakat, e helyett hozzuk be gazdaságunkba a helyes arányt, a jó és megfelelő vetésforgót és akkor nem lesz örökös búzáink, de lesz helyette talajunknak örökös termőereje.

Albisi Béla.

Komlótermelés a Hargitta alatt.

A komlós kertem területe 1600 [ ] ö. l. 1898. évben lett beállítva az ugynevezett saazi komlódugványokkal, melyeket ezen megye területén Sz.-Keresztúrról szereztem be. A komlós kert talaja homokos televény; fekvése lapályos, a szélről hegyek által védett hely. A karórendszer van alkalmazásban s egy drb. 9 méter hosszú fenyőfa karó 18—20 fillérrel helyben beszerezhető. A tőkék távolsága egymástól 190 cm., vagyis egy öl, tehát egy kat. holdra 1600 karó esik, ezt azért osztottam így be, mert a komlós kertem a vízhez közel lévén, szükséges, hogy a levegő a sorok között járhasson s a terméstről a penészt távolítsa el. A nyitás az időjárástól függ, rendszeren március végén, a mikor nemsokára a metszés is következik minden harmadik évben, rendszerint egy karón két indát hagyunk felmenni, melyeket embermagasságig mindig kötözni kell, kötözésre sást használunk. A kimetszés után nemsokára, tehát május hó közepén következik a komló talajának felásása, s ezen kívül még két ízben az egyes komló töveket meg kell kapálni, a második kapálás rendszerint július hóban van, de az időjárástól nagyon függ. Ezután embermagasságig az indákat meg kell a beteg levelektől tisztítani, a fejlődés a gyümölcske menjen.

Ha jó időjárás volt a tavasz és nyár folyamán, úgy a komló (az ugynevezett őszi komló) szeptember hó első felére meg érik, a mi az által konstataáltak, hogy ha az egyes toboz a kéz gyöngye összenyomására ropog és ruganyos, ez a teljes megérést jelenti, a túlértséggel a komló veres lesz, mely által nagyon értéktelenné válik. A szép és értékes komló tobozzai aprók és sok lupulint tartalmaznak. A szedéskor a túlértett komló külön szedessék. A komló jól sikerült termésének nagy ellensége a sok eső, a vizes talaj, a mikor a komló levelei elsárgulnak, a termés dudvás lesz és penészes.

A komló szedést meglehetősen nagy erővel kell eszközölni, s az úgy történik, hogy a komló indája a földtől 50 cm. magasságban elmetszik, s akkor a karó kiemelve lefektetik, s a karó hosszában az inda több helyen elmetszve, a termés le lesz huzva; a szedést rendszeren gyermekek eszközlik, persze nagyon szigorú felügyelet alatt, s minden szedő egy 20 literes kosárért tele szedve kap 8 fillért, a gyors szedő naponként 10—12 kosárral is szed, körülbelül 200 kosár tesz ki egy métermázsá komlót. Az egyes komló sorok között, mintán egy öl távolságban vetemény természetű s mivel a talaj 80 cm. mélységig rigolozva van, a kapás vetemények a legdúsabban fejlődnek (ilyenek káposzta, murek, zeller, petrezselyem, paszuly, répa stb.)

A komlószerítés úgy történik, hogy a szárával leszedett komló rámákra rakatik s naponként megforgatva, jó meleg időben 2—3 nap alatt megszárad, ekkor zsákolni kellene, de azt csak akkor lehet végezni, ha a komló megereszkedik, vagyis az idő esőssé válik. Egy zsákba rendszeren egy métermázsá bele megy s mielőtt a komló eladatnék, naponként a zsák hosszában 3—4 milliméter vastag drót lesz bedugva, minek meleggé válása a komló nedvességére vall s ekkor a komló a zsákból kiszedetik s újra szétosztva ismételtelen beszákoltatik. Egy kat. hold területen jó kezelés mellett 7—8 métermázsá komló megterem.

A komló trágyázása ősszel vagy tavasszal történik, a mikor a teljesen érett trágyát a komló tövére teszik, minden töre 15 liter ürtartalmu kosárral, mely trágya az első ásás alkalmával a földdel összeásodik. Egy hold komlósnak beállítása 400 frtba bele kerül, mert először is 80 cm. mélységre a talajt rugolozni kell, ez [ ] ölenként 20 fillérbe kerül, a karók darabja szintén 20 fillér, a dugványok ezere 50—100 frt, hozatva Saazból, a szárító 2—3 hold komlósnak 400 forintba szintén belekerül, a rámák darabja 80—100 fillér.

A komló ára nagyon változó és attól függ, hogy külföldön minő termés volt, például 1895. évben a komló métermázsáját 15—30 frttal vették, de nagyon sok maradt meg 1896. évre, a mikor oly ára volt a komlósnak, hogy métermázsáját Sz.-Keresztúrról 250 frttal vitték el, úgy, hogy ipám két hold területű komlósból 5000 forintot kapott.

A komló adás-vételét rendszeren ügynökök eszközlik, kik Saazból és más helyekről is le jönnek Erdélybe s a komlót összevásárolva elviszik, az egyes termelők komlója között nagyon sokszor 15—20 frt árkülönbség van a szerint, a mint a komló durva vagy finom; egyik évről a másik évre hagyni a komlót nem szabad, mert az erejéből sokat veszít s így alig adnak valamit érte.

A komlósnak nagy ellensége lévén a víz, esős nyáron a lapályos helyeken a komló nem fejlődik eléggé s ép azért legközelebbi terjeszkedésnél a hegyesebb részekre fogom a komlósnomat teljesíteni. A komlós különben közel a Hargitta-hegyláncától mintegy 40 kilométerre van a hideg szelektől hegyek által védett helyen.

Komlósom most 3-ik éves lévén, teljes termést ez évben fogok nyerni; első évben a sorok közé ültetett veteményből kaptam 100 frtot, második évben a komlóból 300 frtot, a veteményből 25 frtot, hogy ez évben mi lesz a bevétel, előre tudni nem lehet, a komló nagyon szép. Azt hiszem, hogy egy pár év múlva e téren én is több tapasztalattal fogok rendelkezni

Simó Mátvás

A zöldség magvak veteményezése.

Kevés kivétellel minden kertben termelnek zöldséget, de sőt házi kertek zöldség nélkül el sem lehet képzelni! Ha egyébként nem, hát egy kis saláta, gyökérfélének, reteknek stb. mindig jut egy kis hely, hogy a konyha szükséglete némiképen fedeztessék. Nem ritkán a szükségleten felül is termeltetik, a zöldség házikertekben, s így aszerint, a mint csak magánfogyasztásra, vagy eladásra szolgáljon a termelt zöldség, aszerint módosul a tenyésztési eljárás is. Nagyobb mennyiségnél mindig tanácsosabb kevesebb feleséget termelni; viszont csupán csak magánfogyasztásra szánt zöldség termelésénél arra kell törekedni, hogy a konyha lehetőleg mindig friss és változatos zöldséggel láttassék el.

Kivétel nélkül minden zöldségféléket magról lehet tenyészteni, s ha korán akarunk zöldségre szert tenni, úgy akkor a magot melegágyba kell vetni; ellenben a késői zöldségfélék magvait már a szabadföldbe is el lehet vetni. Tekintve a zöldség különfeleségeit, azt találjuk, hogy vannak olyanok, a melyeket a szabadba

állandó helyökre lehet vetni tavaszkor, mint répa, petrezselyem, sóska, borsó stb és ismét vannak olyanok, a melyeket előbb melegágyba kell elvetni s csak a mikor kikeltek s megerősödtek a plánták — lehet a szabadba, termelési helyökre kiültetni; p. o. a káposztafélék. Március elején már vehető melegágyba a korai káposztafélék, zeller, karalábé, saláta, a szabad földbe: borsó, petrezselyem. Majd később elvethető a többi gyökér, hüvelyes és tök félék a szabadba; a melegágyba pedig a hagyma félék, paradicsom, paprika, stbik. Lehet azonkívül márciusban a kert valamely védett helyén a szabadba is vetni ama zöldségfélék magvait, a melyeket különben melegágyba szoktunk vetni, s ha kedvező az időjárás a késő fajták magvai is elvethetők április elején a szabadba.

A különfeleségeit (ugy alak, mint belső fizikai tulajdonságait) tekintve a magvaknál azt találjuk, hogy a mig az egyik szabályos gömb vagy más alaku s nagyobb, addig más feleség magja szabálytalan s gyakran igen apró porszerű; továbbá, egyik magfeleség puhult állományu s hamarabb kél ki, mint a másik, a mely jelenségeket mindig figyelembe kell venni a vetésnél. Általános szabály az, hogy a magot nem szabad igen hideg talajba vetni. Lehetőleg mindig oly magfeleségeket kell egymás mellé vetni, a melyek egy időben szoktak kikelni, s különösen melegágyban kelt plántáknál fő tényező az, hogy azok sűrűn ne vetessenek, és hogy a szabad levegőhöz minél hamarabb hozzá szokjanak.

Nagyon célirányos a melegágyban kelt plántákat — állandó helyökre való kiültetés előtt — egy másik hidegebb természetű melegágyba átplántálni, hogy azok teljesen megerősödjének, különösen a káposztafélék és zeller kívánják ezt a legjobban.

A szabadba vetendő hüvelyes, répa stb. féléket legjobb ágyásokba, sorokba vetni, hogy így azok megmunkálását, gyomtól tisztogatását pontosabban, jobban lehessen végezni.

A késői káposztafélék magvainak vetésénél a szabadba arra kell ügyelni, hogy a hely védett legyen a nagyobb szelektől, meg hogy a talaj tápdús és porhanyós legyen. Ha elvetettük a magot, akkor célirányos az egész galyakkal beárnyékolni, hogy a madarak a kikelt apró plántákban (különösen salátában) kárt ne tegyenek, későbbben azonban eltávolítjuk az árnyéket, illetőleg a védelmi eszközt, s lehetőleg naponként megöntözzük és permetezzük. A permetezés azért is jó, mert ilyenformán a férgek sem igen támadják meg a plántákat, s ha mégis akadna valamely ellenség, akkor ajánlatos az egész veteményt korommal behinteni.

Egy holdra számítva, a veteményes ágy 3—4 [ ] m. legyen a szabadban; a melegágyi veteményezésnél valamivel kevesebb.

Csérer Gyula.

KISSEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ A vetőmag csirázóképességének megvizsgálása. Nem kell ehhez más, mint egy agyagtányér, mint a milyent a virágcserepek alatt szoktak használni. Egy 2 milliméteres szítán keresztül kiégetett homokot szórunk a tányérra és azt annyira megnedvesítjük, hogy a rézsutosan tartott tányérról sem foly le több víz. Azután még egy kevés száraz homokot öntünk rá és az előre megszámlolt magvakat egymástól kis távolságban elszórjuk, üvegeserepekkel letakarjuk és egy lehetőleg 16 C. fokú helyiségbe tesszük. A mint egy néhány nap múlva a csirácskák mutatkoznak, csiptetővel vagy kis drótfogóval kiszedjük őket, mindaddig, mig csak egy is van. A megszámlált kicsirázott magok számából megállapíthatjuk a vetőmag csirázóképességét.

— Szemölcs a tehén tögyén. A tehén tögyén támadni szokott szemölcsök, mint azt megfigyelték, állatról állatra terjedhet fertőzés által. Ez gyakran a fejésnél történik, de még egy ki nem derített úton is. Elterjedését csak

alapos fertőtlenítéssel lehet megakadályozni, a minek ki kell terjedni az állatra, az istálló-személyzetre, istálló-eszközökre, stb. A szemölcsök legtöbbször maguktól elmúlnak. Különféle módokon eltávolítani is szokták azokat, így különösen levágással, leköttetéssel, leégetéssel, továbbá különféle anyagokkal való kezeléssel, mint például kénvirág, glicerin és ecet keverékével, vagy szublimátszosszal, (méreg!) stb. Ez a kezelés azonban csak az állatorvos rendelkezésére történik.

+ **A tehén főcsteje.** Vegyi vizsgálatok alapján megállapították, hogy a főcstej (kolostrum) tej táplálóanyagtartalmának aránya, 1:0.33 sokkal szűkebb, mint a rendes tejé, a mi 1:4.5. Ez az arány még például a hústápláltszónál is szűkebb, a mely 1:0.4. E mellett a nitrogéntartalma anyagai leginkább albuminból, tehát a caseinnél könnyebben emészthető alkatrészekből állanak. Igaz ugyan, hogy az albumin tartalom lassan csökken, mert például mindjárt az ellés után 15.5%, az ellés utáni napon 13.5%, harmadnap 8.6% hatodnapra már csak 1-2%. Általánosan e-ös mert dolog is az, hogy a főcstej a vérhez hasonló összetételénél fogva a fiatal állatnak az első napokban embriobeli táplálékjához közel áll, tehát a szükséges átmenetet képezi. Kísérletek tették 6-7 kg. nehéz kutyákkal, melyeket a tej táplálkozáshoz hozzászoktattak és ezután $\frac{1}{2}$ -1 liter főcstejet adtak nekik, mire rendszeren 10 órán belül vékony, folyékony és rosszszagú ürülék ment ki, a mi a következő nap megint a kellő szilárdságot érte el. Ezt a hashajtást valószínűleg a főcstejben lévő különös milyenségű zsirtartalom okozta.

+ **Veszedelemes ellensége** támadt a német és orosz kertészeknek a *Thrips tritici*. Fitsch ben, mely legfőképpen a földi-eper-ültetvényekben tett nagy kárt, mivel az epervirágok a bogarak munkájának izgatásai miatt elhervadnak. A petéiket ugyanis a növények szövetébe rakják le. Egy fejlődési időszak (cycilus) 12 napig tart, tehát elég gyorsan szaporodnak, hogy kicsinységük dacára tekintélyes károkat okozhassanak. Észak-Amerikából Floridából jelentenek különösen nagy kártételeket. Pusztításukra a dohánykivonat s petroleum-emulsió bizonyult a leghatásosabbnak. — Hasonló módon támadta meg a borsóféléket s a csontár- és más gyümölcsféléket.

A *Thrips tabaci* Lind a hagyma, káposzta s virágos-kelkáposzta-félékben végzett nagyobb mérvű pusztítást a virágok és levelek elhervasztása által. Eddigél azonban csak Észak-Amerikából ismerik. B.

+ **Párizsi** (Schweinfurti) zöldet alkalmaznak Oroszországban Rossikow ajánlatára a sáskák pusztítására. Ott a vándorsáska (*Pachytilus migratorius* L.) nagyon kártékony lévén, ezen próbálták ki, de jó minden másféle sáska pusztítására, ha kellő okkal-móddal alkalmazzzák. A tojásokra a talaj mindig augusztus végén vizsgálándó meg. Fölkeresik a sáskák fészkeit s a bizonyos méretű területről begyűjtött tojások vizsgálatából megállapítják, hogy a tojások hány százalékát támadták meg élősdiek. Ha a petecsomók 55%-ánál több van inficiálva, akkor a sáskairtás fölösleges. Ellenkező esetben, a kikeléstől számított két hét alatt kell a permetezésnek történnie, mert ezután a 3 ik álcakorszak következik, mikor a fiatal sáskák szétvándorolnak. 500 l. vízben 1 kiló párizsi zöldet, 5 kiló frissen oltott meszet kevernek el s Vermorel-féle permetezővel szórják az inficiált terület növényzetére. B.

Könyvismertetés.

Állatorvosi közszolgálat. Az állatorvosi közszolgálat államosításáról szóló 1900. XVII. törvény-cikknek és végrehajtása iránt kiadott 95000/900. számú rendeletnek magyarázata. Irta dr. Koós Mihály, földművelésügyi min. segédtitkár. — Budapest, 1901. Ára 5 korona.

Fenti cím alatt jelent meg a napokban dr. Koós tollából egy minden tekintetben nem-

csak hézagpótló, hanem felette fontos és nélkülözhetetlen munka úgy a hatóságok mellé beosztott m. kir. állatorvosok, mint a törvényt és végrehajtására kiadott rendeletet végrehajtó hatóságok, valamint a gazdaközönség részére. Szolgálatot vélek teljesíteni a gazdaközönségnek, midőn ezt a művet a tér szűkéhez mérten és nagy vonásokban, néhány szóban ismertetem.

Tárgya az 1900. évi XVII. törvények és ennek végrehajtására kibocsátott 95000/900 számú ministeri rendelet, melynek minden egyes szakaszához — úgy a törvény, mint a végrehajtási rendelethez — a szerző könnyen érthető és kimerítő, részletekbe menő magyarázatot fűz. A 328 oldalra terjedő mű tulajdonképpen két részre osztható: Az első részt a törvény szövegének, a második részt pedig a végrehajtására kiadott 95000/900. sz. rendelet szövegének magyarázata teszi ki; függelékképpen ez utóbbihoz csatolt 16 minta-ürlap van mellékelve, melyek közül egynehány 1-8 ki van töltve úgy, a mint azt felmerült eset alapján ki kellett volna állítani. Végül a munkához egy a paragrafusok sorszáma szerinti és egy betűsoros tárgymutató van csatolva, mely a munka kezelhetőségét igen megkönnyíti.

A mint tehát e néhány sorból is kivehető, tárgya nem új; de igen is újnak kell kijelentünk a tárgy megvilágítás módját, hiszen nem ismerünk olyan munkát, mely az állategészségügyre vonatkozó törvény és végrehajtási rendeletet — bár egyéni felfogás alapján — ily kimerítően, aprólékosan magyarázna. De fontos e munka azért is, mert világosan kidomborítja azt, hogy úgy a jelen törvényt, valamint a végrehajtására kiadott rendeletet csak akkor kísérheti jó siker, ha azok, a kiknek érdekeit hivatott védelmezni, magukévá teszik azt egészében és úgy annak szakközegét, mint a végrehajtóját eljárásában épen ezáltal támogatják. Megvilágítja továbbá a szakközeg helyzetét és viszonyát is azon hatóság működési körében, melyhez beosztott; de kétségtelenné teszi viszont azt is, hogy az a viszony, a melyet az új törvény alkot szak- és végrehajtó közege között, csak akkor mutathat föl hivatásához fűzött és apriori bele fektetett bizalom alapján jó eredményt, ha a törvény szellemének directíváját követik; szellemét úgy fogják föl, a mint azt egyes szakaszaihoz fűzött magyarázatok elősegíteni kívánják. Igaza van a szerzőnek, midőn azt mondja, hogy „az emberek egyéni felfogása különböző, legkivált akkor, ha önmagukról, a saját személyes magatartásukról, jogaikról s kötelességeikről van szó. A közszolgálat terén azonban ez egyéni magatartásra vonatkozó egyéni felfogás csak addig jogosult, míg megfelel a szolgálat szellemének s az ezt irányító szabályok igaz értelmének.”

Es arra, hogy olvasóját a törvény valódi szellemének megértésére rásegítse, a szerző a legilletékesebb egyének egyike, a ki szerencsés hivatali helyzeténél fogva „közvetlen szemlélője lehetett a törvény és végrehajtási rendelethez előkészítésének s azokban foglalt kész rendelkezések kiforrásának.”

E művet, mely egyenesen a gazdák érdekének megvédését, támogatását, tehát ebből kifolyólag anyagi jólétének gyarapítását célozza, ajánljuk melegen a nagyérdemű gazdaközönség figyelmébe. Kapható a szerzőnél: Budapest, Tábor-utca 2.

Betegh Lajos.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó. Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” igazgató-választmánya 1901. évi március hó 20-án, (szerdán) d. u. $\frac{1}{2}$ órákor gyűlést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja

Az elnökség.

Tárgysorozat:

1. Mult H/25-iki ülés jegyzőkönyvének felolvasása.

2. Jelentés a pénztár február havi forgalmáról.

3. A zárszámadás vizsgáló bizottság jelentése.

4. A jövő évi költségvetés megállapítása

5. Ülés napjáiig beérkező tárgyak

6. Indítványok.

*

Közgyűlési meghívó.

Az erdélyi gazdasági egylet alapszabályszerű **rendes közgyűlését** Kolozsvárt, 1901. évi március hó 31-én, vasárnap **delelőlt 10 órákor** fogja saját helyiségében (belközép-utca 11. sz. emelet) megtartani, melyre az egylet t. tagjai tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.

2. Az igazgató-választmány jelentése az egylet 1900-ik évi működéséről.

3. Pénztári jelentés az egylet 1900-ik évi zárszámadásáról; ezzel kapcsolatban:

4. A számvizsgáló bizottság jelentése.

5. Az 1901-ik évi költségvetés megállapítása.

6. A mult évi rendes közgyűlés óta az egylet kebelébe lépett tagok bejelentése.

Kelt az erdélyi gazdasági egylet igazgató-választmányának Kolozsvárt, 1901. évi február hó 25. én tartott üléséből.

Cs. Szabó József.

egyl. elnök.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Tejszövetkezetek 1900. évi működéséről szóló kimutatás. A földművelésügyi ministerium által kiadott tejszövetkezeti kimutatás szerint 1900 ban .00 új tejszövetkezet alakult meg, melylyel a szövetkezetek száma 246-ra szaporodott. A tejszövetkezetekben 26952 gazda 45934 tehénüzletrészszel vett részt s összes bevételük a tejért 4,285.359 korona az 1899. évi 2,300.000 koronával szemben.

A szövetkezetekben nagy mennyiségben termelt vajnak kivitelét biztosítandó, Darányi földművelési minister a szövetkezetekkel párhuzamosan vajtermelő központot is létesített, melyek közül a temesvári egész éven át üzemben volt és tagjainak a beszállított tejszirért $\frac{3}{4}$ millió koronát fizetett ki. A többi három központ Szabadkán, Veszprémben és Dombóvárott van, de üzemüket csak az elmúlt év végén kezdték meg.

A földművelési kormányzat azért helyez nagy súlyt a tejszövetkezetek megalakítására és ezzel a tejgazdaság fejlesztésére, mert a tejszövetkezetek útján a kisgazdák nemcsak a termelt tejet értékesíthetik, de fejlesztvén állattenyésztésüket, az egész gazdasági üzem belterjesebb irányba terelhetik.

Ezen mezőgazdasági ágazat fejlesztésével Darányi minister elévülhetetlen érdemeket és a kisgazdák százezreinek örök háláját biztosítja magának, mert tekintettel 2 milliót meghaladó tehénállományunkra, a tejgazdaság révén állandóan óriási összegekkel emelhetjük a nemzeti vagyont.

VEGES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések ezimű rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetési megrendelés minden száma legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

— A gazdasági munkás- és cselédsegélypénztár részére a gazdasági cseccdek összeírását már mindenfelé befejezték. Habár az összeírás eredménye még ismeretlen, a statisztikai adatok alapján még is megközelítő-

Mestitz Mihály és Fiai

Kolozsvár, Maros-Vásárhely,
Unio-utca 3. és 5. Széchenyi-tér 41.

Elvállalnak tulhalmozott készletük miatt igen szép és teljesen kiszáradt

amerikai tölgyfaparketteket,

ugyszintén azoknak jótállás mellett való lerakását. Továbbá bármintemű épület-asztalos munkát és teljes butorberendezéseket a legolcsóbb árak és jótállás mellett. (473.)

Szilágyi Eleonora

Likör, Puncs-szesz és Rum-gyára
KOLOZSVÁRT,

Kossuth Lajos-utca (Belmagyar) 32. sz.
Alapított 1832. — Telefon sz. 239.

Legfinomabb saját gyártmányú és importált Rumok, világhírű Puncs-szesz és a legfinomabb likörök kaphatók a gyár üzlet-helyiségében, valamint minden helybéli és vidéki elsőrangú fűszer és csemege kereskedésben gyári áron. (474.)

Hazai márvány-iparvállalat.

A t. butorkereskedőknek és műasztalosoknak ajánljuk helybéli márványipar vállalatunkat. Elvállalunk minden e szakmába vágó munkát, de különösen butorokhoz szükséges márványlapokat, magyar, francia, belga, olasz és szerb márványokból izléses és olcsó kivitelben. Vidéki megrendelések gyorsan eszközölköztetnek. — Első Erdélyi Márvány Ipar Vállalat. Főhiv. Antal utócai Kolozsvárt, Ferencz József-ut 53. szám. (475.)

leg megállapítható, hogy a pénztárnál félmilliónál több gazdasággal foglalkozó egyén van biztosítva. Az alapító tagok sorába az utóbbi napokban ismét csoportosan léptek be a vármegyék, városok, községek, testületek és a vidéki pénztárak. Alapító tagjai lettek: Somogy- és Nyitra vármegyék, Arad, Ujvidék, Selmec-Bélabánya, Hódmezővásárhely és Kassa városok; Békés-Szent-András, Doboz, Mezőberény, Idvor, Brullya, Nagy-Szénás, Nagy-Káta, Ecséd, Kis-Ujfalu és Kalocsa községek; a Somogy megyei, Jász-Nagykun-Szolnok vármegyék, a Német-Csernai gazdasági egyesületek; A Szombathelyi Mezőgazdasági Takarékpénztár és Hitelbank, a Mezőgazdasági ipar, a Szombathelyi Takarékpénztár, a Nagymenyéri és Vidéki Takarékpénztár, a Sárvári Első Takarékpénztár és a Gyomai Takarékpénztár-Részvénytársaságok, a Gyomai Gazdák Hitelközvetkezte, az Ó-Kanizsai Öngélező Szövetkezet. A földbirtokosok közül a legutóbbi napokban az alapítók sorába léptek: br. Wodianer Albert, gróf Wenckheim Antal, gróf Teleki Tibor, ifj. gróf Tisza Kálmán, Bezerédj István, Schmidt Emil, tornyai Schoszbérgy Rezső, gróf Almásy Imre, br. Prónay Sylvester Gábor, Zoltán József, Piller Kálmán, Bognai György, stb.

— **Gyümölcsészeti tanfolyamok.** A földmívelési miniszter a jövő hó folyamán Kis-Szebenben, Kolozsvárt, Keszthelyen és Budapesten lelkészek és tanítók részére gyümölcsészeti tanfolyamokat rendeztet. A tanfolyamokra eddigelé hetvenen folyamodtak felvételeért.

— **Fagykárak a gyümölcsfákban.** A földmívelésügyi miniszterhez beérkezett jelentések szerint a lefolyt tél jelentékeny kárt tett a gyümölcsfákban, a kényesebb diszfákban a fiatal gyümölcsfákban. A le nem takart szőlővesszők rügyei mindenütt megromlottak. A legnagyobb kárt a január 21-iki hideg okozta, a midőn az ország keleti részeiben 29–30 fok C. hideg uralkodott. Az erdélyi részeken a legtöbb helyen a fiatal fák tövig lefagytak és a nagy termőfák gallyai is szenvedtek. Több helyen a termő barack és cseresznyefák tövig lefagytak s kérgük is felhasadt. Nagy kárt jelentettek az összes erdélyi rész vármegyékből, Hunyadot kivéve; továbbá Békés, Csanád, Csongrád, Temes, Krassószörény és Torontálmegyékből. Érzékeny kár esett Bács-Bodrog és Pestmegyében a csontárgyümölcsfákban úgy, hogy Kecskemét és N.-Kőrös barack és nagytermése is kétségessé vált. A Dunán túli kerületben csak Somogyban volt kár észlelhető. A Balaton melléken és a nyugati megyékben a fák jól állották ki a telet. A legfeltűnőbb mégis, hogy a Kárpátok egész hosszában fekvő megyék területén még Szepességben sem volt számbavehető fagykár.

— A német gazdaszövetség múlt hónapban tartotta ezidei közgyűlését, melyen körülbelül 6000 ember volt jelen. A szövetség elnöke Wangenheim báró öltette a császárt, azután az első igazgató mondta el üdvözlő beszédét, melyben rátért arra a várható harcra, melyet a kereskedelmi szerződések megújítása elő fog idézni. „Azt akarjuk, hogy mi is éljünk és mások is éljenek” mondta többek közt. „A német paraszt is úgy akar élni, a mint azt a német nemzet méltósági foka megkívánja. Ehhez pedig az kell, hogy terményeiért olyan árakat kapjon, mint a milyen-

hez művelt népnek joga van. Délafrikában a búr nép hatalmas harcával megmutatja, hogy az istenfélelem és a paraszt erő mire képes. Ez után a példa után kell haladni és a győzelem nem maradhat soha el.” A második igazgató beszámolt az egyleti ügyekről. Az utolsó év tagszaporulata 26.000, a szövetség összes taglétszáma 232.000. Mikor ilyen számokat látunk, akkor megérthetjük, hogy a „Bund der Landwirte” mért olyan hatalmas faktor Németországban. Hol vagyunk ettől mi? Mikor a mi leghatalmasabb gazdasági érdekképviselőnknek, az O. M. G. E.-nek nincs több 4000 tagjánál s a többiek messze e mögött maradnak! Már pedig a gazdaságilag és gazdaságpolitikailag valóban hathatósan és komolyan munkálkodni csak úgy lehet, ha ez érdekképviselőt erejét tagjaiból meríti. Minél nagyobb a tagszáma, annál döntőbb szerepe lehet a közgazdasági politika irányításában. Nálunk új zászlót akarnak kibontani, hogy az alatt tömörüljön a gazdatársadalom, mikor a régi, a munka küzdelmében már megkopott zászló sem volt képes a küzdeni vágyókat maga köré csoportosítani.

— **Terményeket értékesítő szövetkezet** megvalósítására fáradozik Sepsi-Szent-Györgyön Mika oszkar aljárásbíró. Az egész vármegyére kiterjedő, közraktári alapon nyugvó, értékesítő vállalat, illetve szövetkezet alakítását tervezi Mika Ottokár s célból aláírasi ívet bocsátott ki, melyet már eddig is számosan irtak alá. A Székelyföldön, a hol különösen a kisgazdák és iparosok tengődnek a piac, a kivitel nehézségei miatt, igazán hízagpótló ez az alakítandó intézmény. Az első alakuló-gyűlés e hó 25-ikén lesz.

— **Az anyarozs és a tőzsde.** Az anyarozs okozta számtalan bajnak következménye az, hogy az anyarozs kiküszöbölésének kérdésére mindenkor nagy súlyt fektettek úgy a gazda-, mint a malomipari körökben. Anyarozsnak vagy varjukörömnek nevezik tudvalevőleg azokat a fekete testecskéket, a melyek az érett rozskalaszban a szem helyén találattak. Határozottan erős méregtartalmuak e szemek, a melyeknek anyaga különösen az idegrendszert támadja meg erősen. Ha sok anyarozs van a lisztben, az abból készült kenyér, (amely vöröses violaszínű) fogyasztása az embereknek az ugynevezett bízserkört idézi elő. Tehát nagyon veszedelmes jószág. Mindazonáltal a sokféle kísérletezés dacára sem sikerült, sem rostálás, sem triörözés által a rozst teljesen megtisztítani e szemektől illetőleg azok törmelékeitől. Magyarországon és Ausztriában, a hol a nép széles rétegei csak rozskenyert fogyasztanak, az országos törvények az igazságszolgáltatás teljes erejével sujtják azt a kereskedőt, aki anyarozsos árut szállít vagy elad. A szokványai szerint s a szállítási tárgyát képező áruban az anyarozs csakis oly jelentéktelen mennyiségben fordulhat elő, amely gondos mezőgazdasági kezelés mellett sem kerülhető el. A bécsi terménytőzsde most határozta meg ezt a megengedhető keveréket. Az osztrák helytartósággal egyetértve azt állapította meg, hogy a rozsban legfeljebb egy ezrelék (ezredrész) anyarozs fordulhat csak elő. És pedig súly szerint, vagyis egy kilogrammot tevő mintában egy gramm anyarozs van megengedve.

— **Kolozsvári országos vásár.** Márc. 12. A Gergelynapj országos vásár jó hire ezuttal

nagy csorbát szenvedett. Habár az idő, leszámítva a sáros utakat, meglehetősen kedvezett, sem az állat-, sem a kirakóvásár nem felelt meg a várakozásnak. Oka ennek egyfelől a sok vásár, melyek majdnem egymást érik; másfelől a pénzhány, mely a vidéki közönség körében nagyon érezhető. A hosszú kemény tél kiszívta az embereket.

Az állatvásárra három nap alatt 5306 db szarvasmarha és 537 db ló hajtattott fel. Nagyobb csapat teljesen hiányzott és a tömegebb vevők is kimaradtak. Ezért a forgalom szűk korlátok között maradt s az árak is nyomottak voltak. Eladatott 1022 db szarvasmarha és 239 db ló. Nem emlékezünk, hogy ez a vásár valaha ily gyengén ütött volna ki. Az árak páronként: igás ökör 580–680 k., mustra ökör 490–550 k., bivaly ökör 340–404 k., ökör borju 224–260 k., üsző borju 100–140 k. Darabonként: fejős tehén 180–240 k., javított tehén levágásra 170–185 k., mustra 100–120 k., szopós borju 20–30 k. Lovak: egy db háttas ló 600–700 k., egy pár kocsiló 460–480 k., igás párja 240–260 k., paraszt ló drbja 40–140 k.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRTT

Deák Ferencz-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzalog és váltókölesönöket nyújt és

BETÉTRE 5½ SZÁZALÉK KAMATOT AD.

(412.)

Melyik lapra fizessünk elő?

Az erdélyi részeken ezt a kérdést rég eldöntötte már a nagyközönség s immár több, mint 20 éve részesíti nagybecsű támogatásában

az „Ellenzék“-et,

mely programjához hiven küzd ma is hazánk függetlenségeért és gazdasági felvirágzásáért.

Legutóbbi nagy érdeme az

„Ellenzék“-nek,

hogy a hazai ipar és termelés pártolására vonatkozó akciót is ő indította meg s azóta folyton a legnagyobb buzgalommal küzd mellette.

Melyik lapra fizessünk elő?

a válasz tehát nem lehet más, mint

az „Ellenzék“-re,

melynek kiadóhivatala szívesen szolgál mutatóványszámmal bárkinek.

Előfizetési ára:

(514.) Egy óra . . . 3 korona
Három óra . . . 8 korona.

Sárga János

ékszerész és órász, Kolozsvártt,

Wesselényi Miklós-utca 11. sz.

Nagy raktárt tart mindennemű arany, ezüst és drágakő ékszerekből. Arany, ezüst, acél, nikkal fali és ébresztő órákból. Készít új ékszereket a legszebb kivitelben, valamint ékszer és óra javításokat pontosan. (557.)

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

Részletfizetésre kedvező feltételek mellett.

A legjobb és legolcsóbb

Fakonserváló szer

most és marad is a már 20 év óta kipróbált

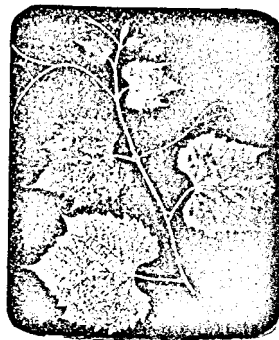
AVENARIUS-FÉLE SZABADALMAZOTT

CARBOLINEUM

Részletes leírások és utmutatások ingyen és bérmentve.

AVENARIUS R. Carbolineum-gyára
Amstetten.

Iroda: Bécs, III/I. Hauptstrasse. (499. II.)

Rác György

nagybirtokos

Jolánföldi szőlőtelepén és kertészetében

KULA (Bácsmegeye).

Mélyen leszállított áron kaphatók szokványminőségű *szőlőoltványok* amerikai *öntermő* Riparia Portalis és Ruprestis Monticola amerikai, végre *európai* vesszők, azután *gyümölcsfák*, *alma és körtevadoncok*, *ut-széli fák*, *gleditsia* és a legellentállóbb, legkitünőbb élősövény

Maclura aurentiaca

Árjegyzéket küld az intézőség. (580.)

Özv. gr. Pejácsevich Arthurné gr. Mikó Anna ömlga
mezőri birtokában (Strázsatanya) u. p. Kolozs,

Kitünő tulajdonságu

TAVASZ BUZA

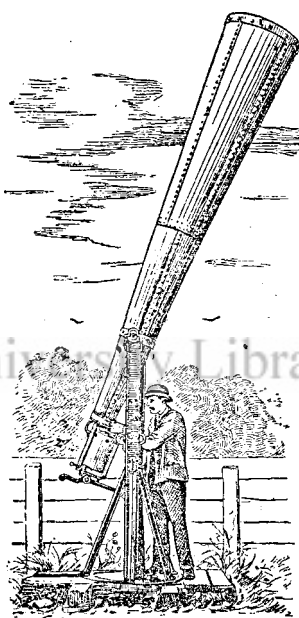
eladó,

Métermázsánként ab *Virágosvölgyi állomás*, zsák nélkül
16 korona.

Igen bőven termő, s több évi kísérlet azt bizonyítja, hogy itt Erdélyben felülmúlja az őszi búzát úgy sulyra, mint hozamra nézve, megdőlésnek rozsdának ellentállóbb az ősibuzánál

Strázsatanya
Posta: Kolozs.Nagy Gyula,
gazdatiszt.

(594.)

FEHÉR FERENCZ-féle cs. és kir. szab.

irányítható és egyenesen álló viharágyuk.

Magyar, Ausztria és Schweicz területén szabadalmazott találmány
jégverés, fagy, kőd és dörkárosodások ellen.

A feltaláló ajánlja több rendbeli gyorstűzelő viharágyuját, melyeknek czélszerűsége által elérhető, hogy azok akár patronnal, akár mozsaras ágyuként használhatók. Ezen czélszerűség, mely az eddigi viharágyuknál még nincs elérve, egyszerűsége könnyen eldönthetővé teszi azon megoldást, hogy vajjon patronos vagy mozsaras ágyuk szerzettessenek-e be? Mivel ágyuimnál a felülről való töltés ép oly egyszerűen s könnyen történhetik, mint azokat patronnal alulról ellátni. Az első eset természetesen mellőzhetővé teszi a lökőpakok használatát, s így azok árának megtakarítását eredményezi, csupán tokba helyezett gyutacs használandó.

Viharágyuim kezelése a lehetőleg legegyszerűbb, leggyorsabb és legbiztosabb szerkezetük legkevésbé komplikált s így hosszú időre való beruházást igényelnek.

Prospectussal és felvilágosítással készségesen szolgálók, megjegyezvén, hogy hegyközségeknek és egyesületeknek hosszabb időre szóló fizetési kedvezményt nyujtok.

Viharágyuk beszerezhetők a szabadalom tulajdonosánál. (577.)

Fehér Ferencz épület és műlakatos
Budapest, VI., Lehel-u. 10.

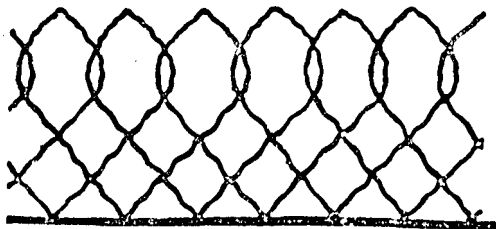
LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövet-fonat és szita-áru gyára

KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.

Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, ugymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való *Gép-sodrony-fonatait*, majorsági udvarok fonattal való bevonását; pince, padlás, felső világossági, magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, áthányó rosták, szén, kocsz, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és löherrosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és czinszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, aczél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különbféle mintákban, fakeretbe foglalt rosták és sziták, ruganyos ágybetétek (mátrácz), sodrony-láb-törölők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók. (339.)

Haszonbérlet.

Nagy-Küküllővármegye volt főispánja: néhai **Sándor László** ur tulajdonát képezett backamadarasi 418 hold 259 négyszögöl tagosított birtok, melyben 22 hold jobbára fajszőlőkkel ujonnan beültetett **kitünő szőlőterület** is van, a hozzátartozó szép lakházzal, gyümölcsösökkel és gazdasági épületekkel együtt

haszonbérbe adó.

Megjegyzem, hogy a nagyhirű és mintaszőlő terület **esetleg külön is haszonbérbe vehető** — és esetleg az egész birtok **örökáron is eladó.**

Értekezhetni **Dr. Sárkány Miklós** ügyvéddel Maros-Vásárhelyt, Szentmiklós-utca 16. szám alatt. (592.)

Fischer Lipót

kemigráfiai műintézete

Budapest

Kossuth Lajos-utca 15. sz.

Klisék

mindennemű nyomtatvány képes illusztrált kiállítására a legjutányosabb áron vállaltatnak és a legköltételesen

készíttetnek el. Vidéki megrendelések is pontosan eszközöltetnek.

(415.)

KIS HIRDETÉSEK

Hazafiak!

(359.)

Üzletünknek 30 év óta megszerzett jó hírnevét továbbra is fenntartani óhajtuk. daczára hogy az általános árfelemelés bekövetkezett, üzletünkben még a régi jutányos árban szolid kiszolgálás mellett minden kézmű, rövidárú, vásznak, cipő, kalap és gyermekjáték kapható és iparkodunk a külföldi árukat hűni készítménnyel kicserélni. Nagy raktár **zsebro-bőrből**, különleges férfi és női kivágott gombos és magas fűzős cipő árúban.

Monogramok és himzések a legújabb minták jutányosan előnyomtatnak.

Központi nagy áruház!

KOHN LAJOS ÉS TÁRSA

Kolozsvár, belhid-utca 24. (a m. kir. posta-palota mellett.)

Hantz Sándor

könyvkötő.

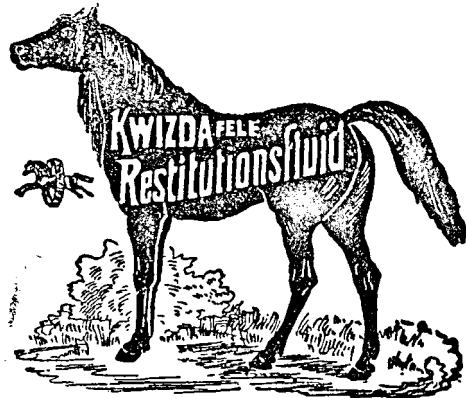
Ezelőtt **Hantz György** társa, **Kolozsvárt, Jókai-utca 2. szám.**

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izléssel tartósan és olcsó árért készítik. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555.)

A címre kérem vigyázni

Őszibarackfák 1-2 évesek; alma-, körte-, kajszinbarackfák. 2-3 évesek 35 fillér, szilvafák 2 évesek 25 fillér. Mandolafák 2-3 évesek 20 fillér. Veresbélű mogyoróbokrok 50 fillér. Akácmagoncok 1000 db 4 korona. Tessék kérni faiskolai névjegyzéket **Szabó Lajos** faiskolája **Apostag.** (591.)

Kwizda-féle Restitutionsfluid.

ra 1 üveg 2 korona 80 fillér.

Os. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

40 év óta udvari istállóknak, e nagyobb katonai és polgári istállóknak használatban, nagyobb fáradozás előtti és utáni erősítésre, rángatódzásnál az idegek merevségénél stb A lovakat az idomításnál kiváló tevékenységre képesíti. Valódi csak a fenti védjeggyel, kapható Ausztria-Magyarország összes gyógyszerertáraiban és drogueriaiban.

Franz Joh. Kwizda cs. és kir. osztr.-magyar és román kir. udvari szállító, kerületi gyógyszerésznél **Korneuburg, Bécs mellett.** (328. I.)

ACETYLEN.

Klemm & Novák Kolozsvárt

zállít oly Acetylen-készüléket, mely minden gényeknek megfelel. Ezzel az összes hiányok pótolva vannak.

Következő tulajdonságokért kezeség vállalatik

explosziós biztonság,
önműködő és gazdaságos gázfejlesztés,
utólérhetetlen tiszta és gyors utántöltés,
szolid kivitel és egyszerű kezelés.

Saját szabadalom Európa és Amerika legnevezetesebb államaiban.

Ajánlanak továbbá **Acetylen-berendezések kivitelét, minden nembben és nagyságban.**

(Prospectusok, elismerő levelek, költségvetések ingyen és bérmentve.)

Prima Carbide minden időben napi áron szállítatik. **Erczyomdai munkák** minden faja, réz, sárgaréz, cink, alpaka stb.-ben rajz vagy modell után gyorsan és olcsón készíttetik.

A bevezetési szakmában jártas, szolid képviselők kerestetnek. (549.)

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)

a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

ezelőtt Pfanhauser A.

Jroda: Budapest, V., Báthory-utca 4.

Syár: Budapest, V., Petneházy-utca 6/8.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!
Jehenezetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Árjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk.

(546.)

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. (Thonet udvar)

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával.

Alakult: 1900

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása . . . . . 400,000 kor.

Alapítványok és üzletrészekben . . . . . 1,200,000 kor.

Összesen: 1,600,000 kor.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD TŰZ- ÉS JÉGKÁR ELLEN.

Az üzlet eredményében biztosított tagok a díjarányban részesülnek.

Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével. Felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

(498.)

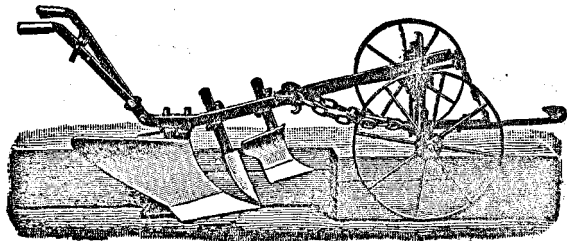
az igazgatóság.

Szőlőkaró-eladás.

Kitünő minőségű hasított, hegyezett és tisztított tölgyfaszőlőkaró 1 méter 80 cm. és 2 méter hosszban bármely állomásra szállítva minden mennyiségben kapható

(585.)

HEY ARMIN fakeskedőnél KOLOZSVÁRT, Kornis-utca 1. sz.

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acél gerendelyvel, állítható szarvakkal, pánccellemezekkel, acélöntvény-eketesttel.

Többvasú ekék,

Finom-, szántó-, csukló- és rét-boronák,

Háromtagú- és egytagú hengerek,

Szabadalm. egyetemes-sorvetőgépek.

UMRATH ÉS TÁRSA BUDAPEST,

V., Váci-körút 60. szám.

Gőzseplőkészletek 12 lóerőig. Ipari mozdonyok 100 lóerőig.

(544. I.)

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a Kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák Ferencz-u.: 13. sz. emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz levélbélyeg me lékeltetik.

Ezen rovatban minden 20 cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona, mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik!

Alkalmazást keresők:

Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt meg tudható a kiadóhivatalban.

Kovácsnak ajánlkozik teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Czime 336. szám alatt meg tudható a kiadóhivatalban.

Kezelőtiszt

Állást keres azonnali belépésre a gazdaság minden ágában jártas, 18 évi gyakorlattal, földmives és tejjgazdasági szakiskola üzletvezetői tanfolyamot végzett, 36 éves, nős gazdatiszt. Czim Németh István Bobda, Torontálmege. (565.)

Kulcsári, irnoki, vagy egyéb segédtszti állást keres uradalomban jó bizonyítványokkal, nőlen fiatal ember. Cim a kiadóhivatalban. (600.)

Gazdatiszt,

45 éves, nős, nagyobb uradalmakban szolgált, jó bizonyítványokkal, állását bármikor elfoglalhatja, — ajánlkozik, czim a kiadóhivatalban. (599.)

Különfélék.

Gyümölcsfák

minden nemei 16 éves példányokban kaphatók hiteles elnevezéssel, valamint sima szőlővesszők

PETROVAY GYÖRGY faiskolájában

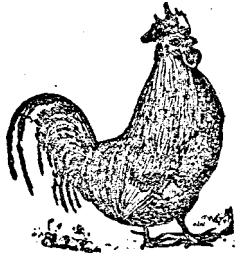
Nagy-Kútú, Szolnokmege. Árjegyzék bérmentve küldetik. (519.)

Franck Henrik fiatal pótkávégyárosok; gyárak: **Kassán** és **Zágrában**. Valódi „Franck” kávépótlék kapható az ország minden jobb fűszerkereskedésében. (511.)

Első magyar „Gumosit” bélyegző-gyár. Budapest, VI., Lovag-utca 19. sz. Készít: „Gumosit” bélyegző-készülékeket, ládák, zsákok, egyenetlen tárgyak és állatok lebélyegzésére. Vegyileg preparált, különféle színű olajfestékeket M. kir. szab. Hordó-tapaszt. Nagy választék minden nagyságu ruggyanta bélyegzőkben és párnákban. Különlegesség: Zsebben hordható állatbélyegzők. (516.)

Eladó baromfiak!

— A kolozsvári 1900. évi kiállításon kitüntetve! —

1. Langshan kakas ára dbknt 7 kor.
2. „ tyúk ” 5 „
3. Pekingi kacsa, gácsér ” 4 „
4. „ tojás ” 3 „
5. Bronz pulyka, kakas ” 12 „
6. „ tojás ” 8 „
Rendelések a Kendi-Lónai uradalom intézőségéhez intézendők **Kendi-Lónára.** (589.)

Siposs Andor Gyula, mechan. kötszővő és harisnyaneműek gyára, **Kassán.** A cs. és kir. hadsereg, a m. kir. honvédség, a m. kir. csendőrség és a lótenyésztési intézetek szállítója. Készít középfinom és línóm női, férfi és gyermekharisnyákat, alsó ingeket, nadrágokat, kötött mellényeket és kezyüket stb. stb. versenyepek árban és minőségben. Különlegessége: kötszővő géptisztító kendők. Védjegye: „Hungaria” Árui kaphatók a legtöbb előkelő divatkereskedésben. (518.)

Simonfi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje Kolozsvárt, Kultordautca 48. sz. Telefon 85. sz. — Kivánatra árjegyzék és költség-számítás bérmentve küldetik. (464.)

Előlegek

LUKÁCS VILMOS bank- és váltóüzletében, osztálysorsjáték főelarusítója **BUDAPEST, V., Fűrdő-utca 10.**

Vidéki megkeresések a leggyorsabban és legjobban leintéztetnek. (564.)

Vizvezeték és csatornázási vállalat. **BÁRANYI JÁNOS,** épületműbádogos és szerelő Kolozsvár, Széchenyi-tér 7. sz. Csatornázások, vízvezetékek és fürdőszobák berendezését, valamint ezek éves javítását jutányos árban elvállalja. Telephon 191 (470.)

Röck István Budapest-Kelenföld. Gőzgépek, gőzkazánok. Malom-, jéggyári-, hűtő-, téglai- és olajgyári berendezések. (542.)

Durator által a cipőtalp egyszerű bekenéssel ötször oly tartós és vízátlatlan lesz. E kiváló hazai készítmény nagyon sok takarékos embernek szerez örömet és bizonyára kevés családnál fog hiányozni nemsokára. Ara 1 és 2 korona. Póztán küldi a Duratorgyár, Budapest, Lipótkörút 3.1 k. 20 előleges bekiűlése után. — Kapható azonban mindenütt. (511.)

Mező-Kapuson a Sándor János főispán gazdaságába nagyobb mennyiségű

Szotyornád (sás) eladó.

Jól gondozott száraz helyen van tartva, így a legfinomabb munkákra is használható. Kötés, avagy mázsaszámra. Venni szándékozóknak bővebb felvilágosítást ad levélileg is. **Csomós Felsőgazdatiszt Mező-Kapuson** Posta és Telephon állomás itt. (595.)

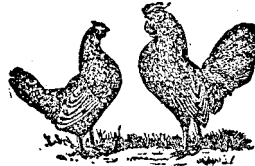
DROGUERIA.
BURGER FRIGYES
KOLOZSVAR,
Főtér.

Gyógyárúk, kötszerek, betegápoláshoz szükséges mindennemű kellékek, illatszerek, pipere-czikkek dús (358.) raktára.

Kimoshatlan RUHAJELZŐ-TÉNTA fehéreművek jelzésére kapható **Tintner J. E.** bélyegző-gyáros és vésnök üzletében **Budapest, Kigyó-utca 10. szám.** (512.)

B. Bak Lajos Ö csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója és az aranykoronás kereszt birtokosa műbutor és épületasztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt. Alapított: 1869. (463.)

A múlt évi tenyészállatkiállításon I-ső díjat nyert tenyészteből!

Fajtiszta „Langshan” tyúk tojás jutányos árban kapható:

Malatinszky Lajosnál Kolozsvárt, Ferencz-József-út 33. sz. (Vidéki megrendelésre is! (587.)

faj-tojások.

Langshan tyuktojás darabonként 30 fillér.
Plymouth tyuktojás darabonként 30 fillér.
Pekingi kacsa tojás darabonként 40 fillér.
Bronz pulyka tojás darabonként 100 fillér.

Vevők forduljanak a kendi-lónai uradalmi intézőséghez **Kendi-Lónán.** (597.)

TRISKA J. **KOLOZSVÁRT,** zongora, harmonium és czimbalom

raktára, hol a leghiresebb gyárakból vannak zongorák, a melyek 350 forinttól 1200 forintig terjedő áron részletfizetésre is kaphatók. Iskolai és templomi harmoniumok, valamint Schunda-féle czimbalmok. (462.)

Műfogak

(szájpadlás nélkül is) aranyban, ezellmoldban és kantsukban

rágásra teljesen alkalmasak szájbán fel nem ismerhető.

Készíti:
Virágháty Gyula, (548.) műfogász
Kolozsvárt, Unió-u. 22. sz.

Páris:
Grand Prix:
Vetőmagvak,

Kaphatók alábbi árak postautalványon való előzetes bekiűlésevel szemben (zsákok árai utánvétetnek)

Gróf Teleki Arvéd úr

drassói uradalmában, u. p. **Koncza.** ab Koncza, míg készleten, 50 kilós zsákonként:

Löhére 80 kor., 74 kor., 68 kor.

Oberndorfi és óvári répa 48 kor.

Székely tengeri, lóbab 10 kor.

Prairie királyné tengeri 8 kor.

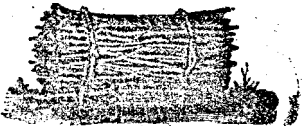
Székely kincs korai burgonya 3 kor.

kaphatók még:
Sorfák, csemeték
Pekingi kacsák és

magyar bikák

(561.)

Föld- és háztulajdonosok, kik olcsó kamatlab és előnyös visszafizetési feltételek mellett kölcsönt óhajtanak felvenni, avagy pedig a már meglevő magas kamatú tartozásaikat olcsóbb kamatú kölcsönrel felcserélni óhajtják, forduljanak felvilágosításért **Somogyi Imre** bankbizományos ingatlan és jelzálog forgalmi intézetéhez (Budapest, Eastébet-körút 23.) Ugyanor állami vagy magánhivattnokoknak, katonatiszteknek és kereskedőknek kötelevényre v. váltóra diszkreten és utódijazás mellett előnyös feltételű kölcsönök eszközöltetnek. Levélbeli megkeresésekhez válasz bélyeg melléklendő. (584.)

Gyümölcsfák és szőlővesszők, legnemesebb fajokban megrendelhetők **Teleki János** faiskolájában, Balaton-Henye, posta Köveskálá. Tessék árjegyzéket kérni! (534.)

(543.)

KASSANTAL

aranyozó-üzlete
Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 14. szám.

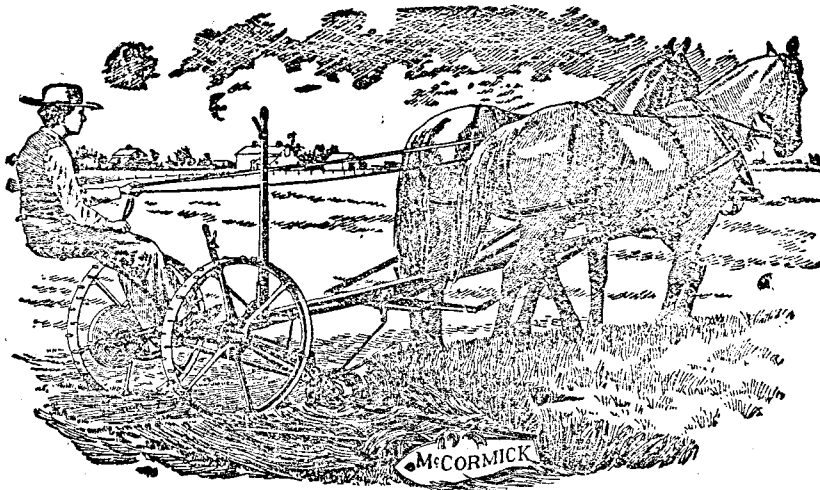
Aranyozó műhelyében készít új képekereket tükörkereket, consolokat, szalon-asztalt, függönytartókat. Mindenféle aranyozott butorokat elvállal jutányos árban felelősség mellett. Régi keretek aranyozását jutányos árban. Továbbá templomi aranyozásokat, új oltár készítését rajz szerint. Régi oltárok újbóli aranyozását a legjobb csiszolt arannyal. jutányos árban, felelősség mellett elvállal. Oltár gyertyatartókat, feszületeket jó, tiszta és tartós arannyal, aranyozásáért felelősséget vállalok. **Pontos kiszolgálás!** (522.)

Egészen új magburgonya!

Gáspár-féle „Székely kincs” két kitünő faj keresztezéséből nyert korai rózsaszín kiffi burgonya, mely mesés bőtermősége és betegség ellenálló képességénél fogva eddig páratlanul áll. — **A gumó alakja:** kiffi. **Színe:** szép rózsaszín. **Húsa:** sárga. Mint kitünő csemege és leghálásabb gazdasági faj **moltán nevezhető a jövő burgonyájának.** 50 Ko: 9 kor., 25 Ko: 5.20 kor. 10 Ko: 3 kor., 5 Ko: 2 korona. Ugyanczen árban elkülönítve termelt fajtiszta **Székely tengeri** kapható: **Gáspár Antal** gyümölcstelepen **Maros-Vásárhelyt.** (545.)

Mc Cormick Harvesting Machine Company

Chicagói aratógépgyár.

A Grand-Prix-val

és

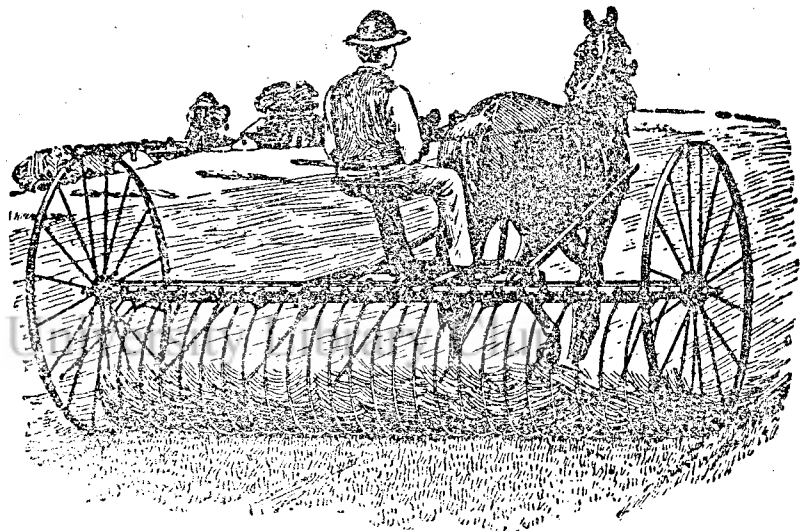
arany érmekkel kitüntetve
**Párisban az 1900. évi
 világkiállításon.**

A legnagyobb kitüntetések

aratógépek és kévekötőfonalért.

Minden versenyen első.

Kitünő minőség, bámulatos
 munka.

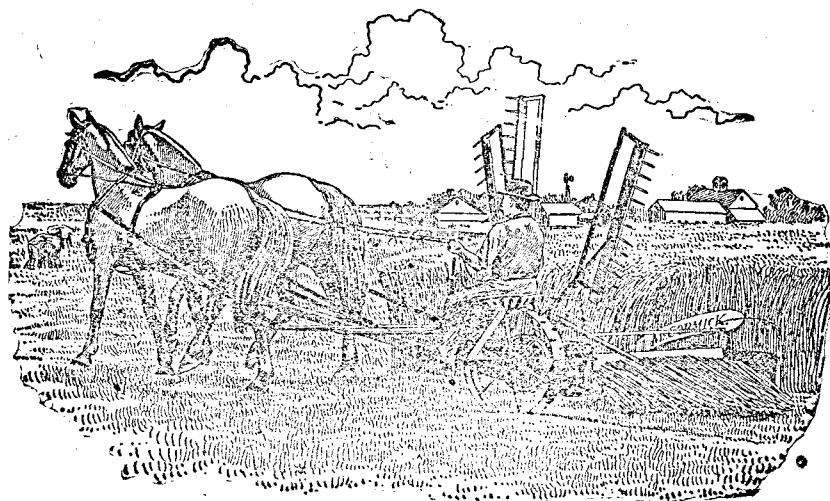

A kolozsvári gazdasági gépművelésen
 1900-ban díszoklevelet nyert.

Ne rendeljen gépet vagy kévekötő-
 fonalat, mielőtt a

Mc Cormick-féle gépeket

látta s azok árát megtudta.

Iroda és raktár:

BUDAPEST, V. Váci-út 30. szám.

William J. Stillman

igazgató.

(408)

